

3. čtvrtletí

**KRISTUS
A RŮST JEHO CÍRKVE**

Ú v o d

Kniha Skutky apoštolů vypráví strhujícím způsobem o úspěšném rozvoji křesťanství v Palestině a v zemích římské říše během prvního století. Příkaz evangelia: „Jděte do celého světa“ (Mar 16,15) vyžadoval představivost a odvahu k realizaci. Vyžadoval plány, utvářené Duchem, přípravy na nové situace a nové názory. Při našem dalším studiu Skutků budeme sledovat, jak silně působil Duch svatý v rané církvi.

Poznáváme, že:

1. Církev nemůže uniknout do jiného, lepšího prostředí. Je povolána, aby svědčila právě tam, kde se nachází.
2. Církev musí být organizovaná, musí jednat pod vedením Ducha svatého a má brát v úvahu svá dřívější rozhodnutí, která jsou v souladu s Božím slovem.
3. Petr a stejně i Pavel nám ukazují způsob, jak máme kázat, žít a svědčit, aby církev splnila Kristovo pověření.
4. Máme jistotu soudu nad bezbožným, ale přesto doposud musíme zápasit s nespravedlností světa, učit se překonávat rány jakou byla poprava Jakuba, ukamenování Štěpána a uvěznění Pavla.

Abychom naplnili příkaz „pracujte, dokud nepřijdu,“ je třeba umět žít v přítomnosti, neoddělovat se od společnosti, ale být její součástí, abychom na ni působili a přitom se nenechali ovlivnit zlem zvenčí. Dnešnímu světu máme oznamovat radostnou zprávu, že v Ježíši Kristu je věčný život. Budeme sledovat, jak kniha Skutky apoštolů rozvíjí zprávu o šíření evangelia v celém tehdejším civilizovaném světě.

VŽDY JEN PRAVDU

Základní verš: Sk 7,56

Z knihy Skutků apoštolů se dovídáme, že církev pro úspěšné splnění svého poslání potřebovala organizovanost a jednotu. Raná církev si vybudovala pevnou organizaci (1 Kor 12,12—31), byla schopna se rozhodovat, vysílala své členy do jiných zemí (Sk 15,23—30) a organizovala sbírky pro věřící (Sk 24,17). Církev měla diakony (Sk 6,5), starší (Sk 11,30), apoštoly (Sk 15,2) a proroky (Sk 21,10).

Církev stavěla na jednotě cíle a poslání, rostla z potřeby přinášet svědectví o Ježíši Kristu tak, jak to on sám přikázal. Sbory hledaly nejlepší cestu, jak řešit mnohé problémy, a členové ochotně přijímali společná rozhodnutí.

Tyto zásady pomohly církvi, aby se rozšířila po celém římském impériu. Církev se jako rodina věřících nepřestala zajímat o jednotlivce. Svoji veškerou činnost důkladně plánovala.

Pavel nazval církev „tělem Kristovým“ (Ef 1,22—23) a „stavbou pevně spojenou v Kristu“ (2,20—22). Upozorňoval, že právě pomocí takovéto církve chce Bůh zachránit hynoucí, kteří se k němu obrátí.

Zvolení diakonů

1. Proč a jak sbor volí diakony? Sk 6,1—6

E. Whiteová píše, že sedm diakonů projevilo velkou horlivost a úsilí. Jejich úkolem bylo, aby pečovali o vdovy, sirotky a chudé. Bůh žehná těm, kteří veškeré své schopnosti svěří jemu samotnému a službě jeho církvi. Všimněme si, jak apoštolové přistupovali k první větší neshodě ve shromáždění. Rozpoznali problém (Sk 6,1—2), zvážili ho (3—4) a přijali řešení (5—6). Bůh vždy žehná církvi v její pozorné, soucitné a dobročinné činnosti. Apoštolové žádali věřící o spolupráci tím, že na ně přenášeli pravomoc a odpovědnost.

2. Podle čeho má církev volit své vedení? Luk 1,6

Ten, kdo má předávat slovo života, nesmí se nechat zavalit prací. Musí si ponechat čas na studium Písma

a na zkoumání sebe samého. Jen tehdy, když budeme pozorně zpytovat vlastní srdce a zapojíme se do služby Pánu, budeme schopni poznat „skryté Boží věci“.

Štěpán — první mučedník

3. Jak se můžeme bránit proti falešným nařčením? Sk 6,10

Základní myšlenky Štěpánovy obhajoby byly: (1) Představitelé židovského národa stáli vždy proti těm, kteří přinášeli Boží poselství. (2) Přestože Izrael měl svatostánek a později chrám v Jeruzalémě, dostal se vždy znovu k modlářství. (3) Ježíš byl spojen s celou židovskou historií. Štěpán představuje Izrael jako národ, jehož prostřednictvím chtěl Bůh předat zprávu o spasení, a současně jako národ, který často usiloval o život proroků. Několikrát se v kázání objevují myšlenky o službě Bohu a o osvobození.

4. Jak se máme zachovat, jsme-li vystaveni bezpráví? Iz 53,5—7

Poučme se z chování Josefa i Mojžíše, jak nám je podává Štěpán. Vidíme, že neochota podřídit se tomu, kdo byl Bohem vyvolen k vedení, způsobuje vždy problémy. Štěpán říká vlastně i nám: Podívejte se na sebe — to nevidíte, že jdete po stejné cestě, jako šli naši předkové?

5. Čím potvrzuje křesťan přijetí smlouvy s Bohem? Sk 7,8; Kol 2,11—12

Odpadnutí Izraele

6. V čem spočívá podobnost mezi Mojžíšem a Ježíšem Kristem? Sk. 7,35—38

Štěpán ve svém kázání poukázal na podobnost: Mojžíš předpověděl, že přijde prorok „jako jsem já“. Ježíš Kristus přišel jako vysvoboditel (Luk 4,18), činil divy a znamení (Jan 20,30) a přinesl lidem pravdu od Boha (Jan 14,6) — v daleko větší šíři, než to činil Mojžíš. A Židé zavrhli Mojžíšovo poselství a nakonec i svého Spasitele.

7. Přineslo putování po poušti Izraeli nějaký prospěch? Oz 11,4

Smyslem období „církvě v poušti“ bylo upevnit vztah mezi Bohem a jeho lidem. Také ve Zjevení popisuje Jan období církve v poušti (Zj 12,14—17).

8. Ke kterým částem svatyně se vázalo slovo „svědectví“? 5 Moj 4,45; 10,5

V Písmu čteme o schránce svědectví, o deskách svědectví a o stánku svědectví. Svatyně byla svědectvím o přítomnosti neviditelného Boha mezi jeho lidem. Lidský výtvar nemůže odpovídajícím způsobem zobrazit Boha. O Bohu svědčí jeho svaté jméno i jeho sobota. Předtím než bude otevřen nebeský stánek svědectví, zjeví Pán Bůh svůj charakter (Zj 15,2—4).

9. Proč v lidském srdci dochází ke vzpouře proti Bohu? Sk 7,41.49.53

Mučednická smrt a pronásledování

10. Jaký hlavní cíl sledoval Štěpán ve svém kázání? Sk 7,51—8,3

Štěpán vyložil, jak je Kristus spojen s prorocstvími. Viděl, jaký odpor vyvolala jeho slova, a proto veden Duchem svatým kárá své rozrušené soudce. Štěpán ztratil strach ze smrti a uviděl Krista, jak stojí připraven přijmout svého služebníka.

11. Z čeho vyplývá Ježíšova autorita a právo odpouštět hříchy a jednat jako Spasitel světa? Jan 12,28—32; Žid 10,19; Sk 7,60

Stejně jako v případě Štěpána Ježíš byl a navždy je připraven pomoci všem, kteří k němu volají.

12. Jak se poji Štěpánovo ukamenování s naplněním jednoho z nejdůležitějších časových prorocství? Dan 9,27

Týden — sedm let — skončil v roce 34 n. l., Ukamenováním Štěpána tedy Židé potvrdili, že odmítli Krista jako Mesiáše. Od té doby se stává evangelium zprávou pro celý svět. Ježíš Kristus je nám představen jako Král vesmíru.

Souhrn a naučení

Organizace církve je dána Bohem. Spory byly předloženy všeobecnému shromáždění. Společným úsilím tak čelili křesťané úsilí satana a mařili jeho plány. Křesťan má být v kontaktu s křesťanem, sbor se sborem. Lidský nástroj má spolupracovat s božským, každá složka církve má být podřízena Duchu svatému a všichni v jednotě mají hlásat světu radostnou zvěst o milosti Boží.

Štěpánova odvaha stála na pevném základě. Vycházela z důkladné znalosti proroctví a celého Božího poselství o spasení. Duch svatý mu však dal moc k vítězství.

Jak se můžeme stát stejně odvážní a věrní jako Štěpán?

Jak můžeš ty sám ve svém sboru přispět k šíření evangelia?

2. úkol — 15. července 1989

VEDENI DUCHEM

Základní verš: Sk 9,15

Pán nám dává vše, co k životu potřebujeme, a Duch svatý nás vede v životě. Když se chtěl pohan stát věřícím Židem, vyžadovali od něho Židé obřízku, obřad očištění a přinášení obětí. Jan Křtítel přijal tento židovský zvyk, který znázorňoval očištění a obrácení, a použil jej jako symbol očištění od hříchu. Křest ve jméno Pána Ježíše nabízí kajícímu hříšníkovi odpuštění hříchu a současně symbolizuje dar vylití Ducha svatého. Samotnému ponoření při křtu církev nepřipisuje žádné magické vlastnosti. Křest pouze symbolizuje účast na smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Řecké „baptizo“ vyjadřuje ponoření látky do barvicího prostředku. Křtem veřejně vyznáváme, že jsme Ježíši předali naše hříchy a že chceme začít nový život jako Boží děti.

Evangelium v Samaří

1. Co víme o Samaritánech ze Starého zákona? Neh 4,1—2; 7—8

Mezi Židy a Římany můžeme vidět vzájemnou nevráživost. V letech 167—166 př. Kr. Samaritáni zasvětili chrám na hoře Gerazim helénskému Diovi, a to jen proto, aby si na svoji stranu získali Řeky. Samaří se tím vyhnulo vyplenění Antiochem Epifanem.

2. Cím překonává evangelium rasovou nenávisť? Skut 8,4—8; Luk 9,51—56; Jan 4,39—42

Všimněme si, že Filipovo kázání zaujalo celé město. Podobnou reakci známe z některých částí světa i dnes.

Nikdy předem nevíme, jak nám bude Duch Boží žehnat. Naším úkolem je lidem kázat slovo Boží a zvěstovat Ježíše Krista.

3. Jak by nás mohli oklamat lidé, kteří budou v poslední době činit divy a zázraky? Sk 8,9—13; 2 Tes 2,3—10; Zj 13,13

Filip předával dobrou zprávu o Božím království a Ježíši Kristu. Tím se projevil v plném světle klam Šimonova působení. Moc evangelia přemohla i tohoto služebníka moci temnosti.

4. Co Šimon nepochopil ani po svém obrácení? Sk 8, 18—21

Výtka adresovaná Šimonovi varuje církev před zneužíváním postavení a autority pro osobní obohacení.

5. Jak se Pavel několikrát vyjádřil o zvláštních projevech Ducha v korintském sboru? Proč nejsou jeho zmínky pozitivní? 1 Kor 12,30.31; 14,4.5.9.19.22.23

6. Jak se máme dívat na moderní „charismatické hnutí“ a jeho „dar jazyků“?

Pozorujme je stejně jako apoštolská církev. Dar jazyků v záznamu Skutků apoštolů je spojen se „schopností mluvit jazykem jiných lidí a národností“. Neznáme přesně původ daru jazyků v korintském sboru. Nevíme, jestli moderní extatické jazyky jsou stejné jako projevy v Korintu. Víme však, že Pavla trápila skutečnost, že někteří věřící na nich byli závislí. Když tyto projevy odvádějí věřícího od poslušnosti Božích přikázání, vedou ke zlehčení soboty a pravdy o lidské podstatě, pak jejich původcem není Bůh! V dnešním náboženském světě charismatické hnutí přemostuje sice propast mezi církvemi, avšak bez ohledu na jejich vyznání víry a vztah k biblické zvěsti.

Prorockému daru dává Písmo přednost před mluvenými jazyky (1 Kor 14,5). Proto si ho vážme.

Filip a etiopský dvořan

7. Kdo nás provází, když se snažíme pomoci lidem, s kterými se selkáváme? Skut 8,26—29; Mat 28,20

Filipa vedl anděl Páně a inspiroval jej Duch Boží. Stejně tak i dnes čekají andělé, aby nás přivedli k našim bližním. Filipova zkušenost nám ukazuje práci, ke které volá Pán svůj lid.

8. Proč je uvedené proroctví o Beránku Božím tak důležité? Skut 8,30—33; Luk 22,37

V Novém zákoně se objevují prakticky všechny myšlenky z Iz 53. kapitoly. Zaslouží si tedy i naši pozornost.

Pavel se setkává s Ježíšem

9. Co znamenalo Pavlovo obrácení pro jeho dobu a co pro nás? Skut 9,1—6

O důležitosti obrácení Pavla svědčí skutečnost, že o něm čteme v Novém zákoně 4×. Pavel sám líčí tyto události v Gal 1,13—24. Tohoto popisu se přidržuje i E. Whiteová. V letech 18—37 byl veleknězem Kaifáš a byl to on, kdo pověřil Saula, aby pronásledoval Ježíšovy následovníky. O počtu křesťanů v Damašku, kam Saul mířil, můžeme usuzovat z pronásledování v roce 66, kdy tam bylo zahubeno 22 000 křesťanů, většinou židovského původu.

10. Jakou reakci od nás očekává Pán, když zdůrazňuje Pavlovo obrácení? 1 Kor 15,8—10; Fil 3,6—8; Skut 9, 5,20

11. Jaký plán měl v budoucnosti Bůh s Pavlem? Sk 9,15—16

12. Co Pavlovi pomáhalo, že vydržel ve víře až do konce svého života? 1 Kor 2,2; Fil 3,12—15

Získání Pavla pro církev dopomohl Štěpán svojí modlitbou, Ananiáš svým odpuštěním i Barnabáš svou křesťanskou láskou. Byl to však Kristus, který ho vedl a posiloval po celý jeho život (Fil 1,6; 4,13).

13. V čem se Pavel nikdy nezměnil? Sk 9,1—2; 22—24

Kristus využil ve svém díle vzácné povahové rysy apoštola Pavla, jeho vzdělání, odvahu a vytrvalost.

14. Jak má dobrý křesťan přijmout Boží příkaz, kterému nerozumí? Sk 9,10—17

Pokorný a Bohu oddaný služebník Ananiáš netušil, že jeho čin bude mít tak dalekosáhlé důsledky. Byla to církev, jejímž prostřednictvím Pavel získal možnost pracovat a svědčit. „Ježíš má veškerou moc na nebi i na zemi; dbá ale na všechny prostředky, které ustanovil pro osvětlení a spásu lidí, a odkazuje hříšníky na církev, kterou učinil prostředníkem, aby přinášela světlo světa.“ (SA, 82)

Souhrn a naučení

Nepoužíváme někdy i my, tak jako Šimon, nečestné metody? Proč Bůh dopouští pronásledování věřících? „Místo toho, aby učili nově obrácené, aby přinášeli evangelium těm, kteří je neslyšeli, octli se věřící v Jeruzalémě v nebezpečí, že budou spokojeni s tím, co již dostali. Teprve po vyhnání z Jeruzaléma odešli na všechny strany a všude zvěštovali evangelium.“ (SA, 71)

Jsme stejně jako Filip připraveni vždy vysvětlovat Boží pravdy svým bližním? Jsme ochotni se tomuto úkolu denně věnovat? Mohl by výrok o Filipovi ze Sk 8,40 platit i o tobě a o tvém sboru?

3. úkol — 22. července 1989

ROZDÍLY MEZI IZRAELEM A POHANY MIZÍ

Základní verš: Sk 10,35

Iniciativa ke stržení oddělující zdi nevyšla od církve, ale od Boha. Ježíš ukázal svým učedníkům jejich odpovědnost za celé lidstvo, a později pod vedením Ducha svatého přijali tuto odpovědnost.

Představitelé Židů se divili odvaze Petra a Jana a připisovali ji tomu, že bývali s Ježíšem. Modlitba církve za odvalu k svědecké službě byla ihned vyslyšena. Pavel začal neohroženě kázat a kázal bez bázně až do konce života. Žádná jiná náboženství nemohla předčit rostoucí církev. Její noví členové neúnavně a odvážně svědčili. Vidíme v tom příklad i pro nás, když přichází strach a ztráta víry. Avšak i ranou církev Bůh musel usměrnit, aby se obrátila i k pohanům. Příkaz, který obdrželi první křesťané, byl dostatečně jasný. Každý národ a každý jednotlivec musí uslyšet zprávu o Kristu jako Spasiteli. Bůh i nám neustále dává možnost k vydávání svědectví. Je smutné — když víme, co máme dělat — že se necháváme neustále pobízet.

Eneáš a Dorkas

1. Můžeme i dnes očekávat obdobné zázraky, jako bylo uzdravení Eneáše a Tabity? Sk 9,34.40; Mar 16,17—18

Lukáš jako zkušený vypravěč často zabíhá do podrobností. Jako lékař vidí dobu, okolnosti a velikost zázraku, který se odehrál. Zřejmě by nesouhlasil s tvrzením, že víra, která se zrodila ze zázraku, není správná. Tam, kde se ukazuje Boží působení, je správné, aby mu lidé uvěřili, ať se projevuje mocí slova anebo činem uzdravení.

2. Prospějeme lidem víc, když jim přímo fyzicky pomůžeme, nebo když jim budeme vyprávět o našich zkušenostech s Kristem? Sk 9,39—42

Máme pomáhat i v případech, že dotyčný člověk má všechno potřebné k životu? Mnoho lidí má zábrany přijmout zvěst evangelia přímo. Dobrým skutkem se však dostáváme k srdci bližního lépe než pouhým slovem (Mat 5,16).

Korneliovo a Petrovo vidění

3. Jaký měli někteří velitelé římských vojsk vztah k židovství? Sk 10,1—4; 27,43; Luk 7,1—10; 23,47

Množství bohů v pohanských kultech, jež byli představováni často jako bytosti nemorální a někdy i hloupé, odrazovalo od náboženství samotné Římany. Judaismus byl naproti tomu pro vážně uvažujícího člověka přitažlivý. Takový se sice neobrátil na židovství, ale mnozí přijali některé body jejich víry. Především víru v jednoho Boha, úctu k němu. Takovýchto „bohabojných“ skupin bylo více a staly se úrodnou půdou pro zvěst evangelia.

4. Jaké měl Kornelius předpoklady k tomu, aby se stal dobrým křesťanem? Řím 2,13—15; Iz 64,5; Sk 10, 35.43

To, že jej — pohana — navštívil anděl, nám napovídá mnoho. Tato zkušenost byla přelomem v šíření evangelia ranou církví.

5. Jaký vztah má Petrovo vidění k novodobému rasismu, sektářství a nacionalismu? Sk 10,11—16

Vidění ukázalo Petrovi, že už neexistuje žádný důvod, aby posuzoval anebo odmítl kteréhokoliv člověka na základě vnějších okolností.

6. Jaké způsoby používal Bůh pro to, aby vysvětlil význam daného vidění? Sk 10,17—20

Lidé někdy mívají různé sny, silné dojmy nebo i vi-

děni o tom, jak by druzí měli jednat. Pro křesťana se taková událost může stát pobídkou Ducha svatého. Následné události pak odhalují, zda se jedná skutečně o Boží vedení, nebo to byl pouhý důsledek fyzického či duševního stavu či sebeklamu.

Všimějme si charakteru postav, které byly osloveny nebeskými posly!

7. Jak máme chápat Petrovo vidění? Sk 10,28—29

Podle psaného zákona, přestala být čistá zvířata čistými, když přišla do styku s nečistými. Pravověrný Žid je pak také nesměl používat. Petr tedy nesměl jíst nic z toho, co viděl na plachtě, protože všechno bylo nečisté. Nejednalo se zde tedy o starozákonní rozdělení na čisté a nečisté, ale o židovské chápání, že čisté se znečistí při styku s nečistým. Židé se proto vyhýbali styku s pohany.

Obrácení a křest Kornélia

8. Bylo Petrovo nové poznání ze Sk 10,34 v rozporu se Starým zákonem? 3 Moj 19,15; 2 Sam 14,14; Řím 2,11

Celý Starý zákon pojednává o tom, že „vyvolený národ“ byl vybrán k tomu, aby předával zvěst o pravém Bohu ostatním národům.

9. Jakou odpovědnost na sebe bereme, když přijmeme vzkříšeného Ježíše jako svého Pána? Sk 10,42—43

Když Petr ukázal shromážděným Ježíše jako jedinou naději hříšníků, pochopil sám lépe smysl vidění, kterého se mu dostalo. Zpráva o spasení je prostá a patří všem (Sk 10,43). Každému hříšníku, který činí pokání, říká Bůh v Ježíši Kristu, že ho přijímá. Spasení je tedy výsledkem toho, když člověk vírou přijme dar Boží nekonečné milosti v Kristu.

10. Čím přesvědčil Petr bratry v Jeruzalémě, že bylo správné pokřtít pohany? Sk 11,5—17

Petr dostal přímý popud Ducha svatého. Proč by je neměl pokřtít, kdovz již předtím přijali křest Duchem?

Křesťané v Antiochii

11. Začala misie mezi pohany hned po křtu Kornelia a jeho rodiny? Sk 11,18—19

Bratři v Jeruzalémě pouze „už nic nenamítali“. Cesta tím ale byla otevřená.

Antiochie měla čtvrt miliónu obyvatel — po Římu a Alexandrii to bylo třetí město v římském impériu. V něm se poprvé ve větším měřítku zvěstovalo evangelium pohanům.

12. Z čeho poznáváme, že členové sboru v Antiochii byli cele oddáni Kristu? Sk 11,21.26

Může mít i náš sbor takové výsledky? V Antiochii byla evangelizace zřejmě věcí každého obráceného křesťana. Přečtěme si, jaké svědectví podává Lukáš o Barnabášovi! E. Whiteová píše: „Věc Boží na zemi dnes potřebuje živé zástupce pravdy bible. Ustanovení kazatelé nestačí sami na úkol přesvědčit obyvatele velkých měst. Bůh povolává všechny, kteří znají slovo Boží a kteří poznali moc milosti Boží. Čas rychle chvátá a ještě zbývá hodně práce!“

Souhrn a naučení

Stržením zdi oddělující Židy od pohanů Bůh ukázal, že v Ježíši Kristu jsou si všichni lidé rovni. Bůh vyhledává i dnes svůj lid mezi vysoce postavenými lidmi, jako byl Kornelius. Potřebují však mnohem více duchovní odvahy, aby se postavili za Krista než lidé v jiném postavení. Takovým lidem je třeba věnovat zvláštní péči. Mnoho se mluví o zodpovědnosti vůči druhým. Neměli bychom uvažovat také o naší zodpovědnosti vůči prostým i vlivným? Nedíváme se na ně, jako na beznadějně případy?

4. úkol — 29. července 1989

SVĚTLO POHANŮM

Základní verš: Sk 13,47

Při psaní Skutků se Lukáš nechal vést Duchem svatým a použil některé dokumenty tehdejší doby, aby události seřadil správně historicky. Uvědomme si ale, že zprávy nepředává úplně doslova. Jsou to zkrácené výtahy, které sepsal svými slovy. Ty podstatné a hlavní myšlenky však podává přesně. Čteme zde o zkušenostech při evangelizační práci. Potřebujeme o ní dnes vědět co nejvíce. Dostane se nám toho nejvyššího vzdělání, jaké lze získat.

Modlitba a Boží odpověď

1. Jakou roli hraje král Herodes v Novém zákoně?

Známe tyto členy rodu: Herodes Veliký (Mat 2), Herodes Antipas (Luk 3,23; Marek 6), Herodes Agripa I. (Sk 12) a Herodes Agripa II. (Sk 26). Raná církev viděla v Herodech zosobnění královské moci, která povstala proti Bohu. O podobné tyranii čteme v popisování poslední doby ze Zj 12—13 a v Dan 7—8. Do stejné situace se dostal i Petr (Sk 12,3—4), za kterého se modlila církev.

2. Co máme dělat, když Bůh stále neodpovídá na naše prosby? Sk 12,5—12

Vykonání Petrovy popravy bylo pod různými záminkami odloženo až po skončení slavnosti přesnic a členové církve měli dost času k důkladnému zpytování a k opravdové modlitbě. Uvědomili si, že bez zvláštní pomoci Boží bude Kristova církev zahubena (SA, 96).

3. Jak vysvobodil Bůh svého apoštola Petra? Sk 12, 6—18

4. Můžeme považovat Herodesovu smrt za vyslyšení modlitby a za splnění proroctví z Dan 7,26? Skut 12, 19—23

Židovský historik Josefus zaznamenal smrt krále Herodesa stejně, jak o tom čteme ve Skutcích. Herodes byl náhle napaden bolestivou nemocí, na kterou zemřel. Církev v tom viděla Boží odplatu. Události v apoštolské době se tak stávají předobrazem vyvrcholení zápasu věků mezi Kristem a satanem.

Začátky misijní činnosti

5. Jakou roli hraje půst při modlitbě? Sk 13,2; Mar 9,29

Půst vyjadřuje vědomé sebezapření a pokoru před Bohem a někdy i lítost nad hříchem. Často byl spojen s modlitbami za určitou konkrétní věc, aby zdůraznil nesobeckost a upřímnost. Zřeknutí se stravy přinese člověku především vyjasnění mysli. To nám umožní zřetelněji vnímat Boží vůli.

6. Kdy a jak se Saul změnil v Pavla? Sk 13,9

Na začátku kapitoly čteme „Barnabáš a Saul“ a na konci již „Pavel a Barnabáš“. Prozkoumejte, jak dlou-

ho byl již Saul zapojen do Božího díla, než byl naplněn Duchem svatým, a tím bylo dokončeno jeho obrácení. Během první misijní cesty ukázal Saul své obdarování jako evangelista a organizátor a stal se přirozeným vůdcem začínající křesťanské církve.

7. Jaká čeká odplata ty, kdo odvracejí věřící od pravé víry? Sk 13,6—12; 2 Moj 7,11—12; 2 Par 33,6—12

Pavlovo kázání přesvědčuje a obrací

8. V čem se liší Štěpánovo a Pavlovo kázání? Sk 7; 13,17—41

Pavlův přístup je úplně nový. Vyzdvihuje jiné skutečnosti z historie židovského národa, má na mysli jiný cíl a odkazuje na jiná proroctví o Mesiáši. Štěpán popisuje Izrael jako národ, který neustále odporoval Duchu svatému. Pavel ukazuje Izrael jako vyvolený národ, jehož úkolem bylo představit Boha ostatním národům.

9. Jak přibližuje Pavel svým posluchačům naplnění proroctví o Spasiteli Ježíši? Sk 13,23; Gal 3,16,29

Na svých misijních cestách spojil Pavel proroctví a historii jako slib a jeho naplnění. Takový přístup je stejně účinný i dnes. Jako adventisté sedmého dne věříme, že Boží spasitelný plán zahrnuje celou historii lidstva. Dějiny naplňují proroctví a znovu a znovu upevňují naši víru.

10. Z jakých textů sestavil Pavel zaslíbení o Spasiteli? Sk 13,22

Pavel použil několik proroctví o Ježíši (Ž 89,21; 1 Sam 13,14; Iz 44,28). Tím ukázal na jednu z důležitých zásad výkladu Písma. Jednotlivé biblické texty tvoří kaménky mozaiky velkého poselství bible. Přestože na vzniku bible se podílely desítky pisatelů, bible je jednou knihou a jejím autorem je jeden Bůh. Teprve po důkladném a hlubokém studiu jednotlivých textů můžeme vystihnout to, co mají společné.

11. Jak máme přijímat a předat zprávu o spasení? Sk 13,32

„Tím, že se dovolával proroctví Starého zákona a doložil, že se naplnila v životě a v působení Ježíše Nazaretského, přesvědčil mnohé, kteří toužili po příchodu zaslíbeného Mesiáše. Evangelium spásy přineslo

naději i radost Židům i pohanům.“ (SA, 114)

Petr o letnicích kázal o pokání a odpuštění. Pavel o odpuštění a ospravedlnění. Oba cítili potřebu posvěcení v životě jednotlivce, které následuje po Božím ospravedlnění v Ježíši Kristu.

12. Proč Lukáš mluví často o sobotě? Sk 13,44; Luk 4,16

Lukášova úcta k dodržování soboty nás vede k přesvědčení, že křesťané v prvním století jako sedmý den svíteli sobotu. Lukáš připomíná, že právě v sobotu koná Bůh velké skutky.

13. Jak máme postupovat při předávání pravdy evangelia? Sk 13,43

Když evangelista začíná pracovat tam, kde již žije několik věřících, nemá se snažit hned začít získávat nevěřící. V první řadě potřebuje podporu a spolupráci spoluvěřících. Musí nejprve usilovat o to, aby více hledali hluboké osobní zkušenosti víry a cítili niternou potřebu pracovat pro ostatní. Když pak budou schopni podpořit evangelistu či kazatele modlitbou i konkrétními činy, bude jejich společnou snahu provázet větší úspěch.

Souhrn a naučení

Úkolem andělů je, aby byli blízko lidí zkroušených, trpících a pokoušených. Pracují bez únavy pro ty, pro něž zemřel Kristus. Když je hříšník přiveden k tomu, aby se obrátil ke svému Spasiteli, přináší o tom andělé zprávu do nebes a v nebesích zavládne veliká radost (Luk 15,7).

Síly zla neustále bojují proti všem, kteří jsou povoláni k šíření evangelia. Tyto mocnosti temna pracují zvláště tehdy, když je pravda předávána lidem vážným, lidem ryzí poctivosti. Věrný pracovník evangelia se však nemusí obávat, že bude poražen. Má přístup k moci shůry, aby odolal každému satanskému vlivu (SA, 166—167). Studovali jsme důležitou kapitolu o počátcích misie mezi pohany. Velkého teologa Pavla jsme přitom poznali především jako zapáleného a odvážného evangelistu.

Máme sami jistotu, že spasení nalezneme jen v Kristu? Pavel i Barnabáš povzbuzovali věřící k tomu, aby

se „drželi Boží milosti“. Držím se já sám Boží milosti ve všem, co říkám a ve všem, co dělám? Bůh volá každého křesťana, aby svědčil o své víře a o svém poznání. Jakou práci má asi připravenou pro mne?

5. úkol — 5. srpna 1989

ODSTRANĚNÍ BARIÉR

Základní verš: Sk 15,16

Hospodin stanovil obřízku jako znamení smlouvy. Znamení toho, že on sám je Bohem židovského národa (1 Moj 17,9—14). Neobřezaní neměli účast na smlouvě. Co bylo znakem smlouvy pro ranou církev? (Kol 2, 11—12) Z čeho vytvoří Bůh nový Izrael?

Neshody a spory se rodily z toho, že církev přešla od židovství ke zvěsti, přinášené všem bez rozdílu. Mezi obrácenými byli i pravověrní Židé, kteří věřili, že izraelské království bude obnoveno a že je nutné přesně zachovávat zákon. Do církve vstoupili i Židé z diaspor, kteří sice nebyli tak striktní, ale snažili se uchovat si vědomí jednoty s rodnou zemí. Právě pro ně bylo zanechání obřízky problematické. Pohané měli k obřízce odpor a považovali ji za zbytečnou.

Šíření dobré zvěsti mezi pohany

1. Jak zapůsobila na Židy skutečnost, že mnoho pohanů přešlo na víru? Sk 14,1—2; Řím 11,11—12

Poselství evangelia způsobilo na jedné straně extrémní zuřivost a na druhé velikou radost. Tato radost posilovala Boží služebníky při zvěstování, i když byl ohrožen jejich vlastní život.

2. Jak je nám v Novém zákoně představen vztah Židů a pohanů? Ef 2,14—16

Nový zákon nezná pojem vyvoleného národa. Jsou v něm odmítány také jakékoli pokusy vytvořit „duchovní elitu“, která by nahradila Izrael jako vyvolený národ mezi Božím lidem. Veškeré chování nových učedníků vycházelo z opravdovosti a z poslušnosti Boha.

3. Jak se můžeme vyhnout pocitu pýchy? Sk 14,14—15; 1 Kor 1,29—31

I naše úsilí v Božím díle může vést k sebechvále. K ní nás také dovede zabývání se tím, že nás druzí chválí.

4. Může se stát, že budeme vystaveni pronásledování a fyzickému nátlaku? Jak se na to připravujeme? 2 Kor 12,10; Fil 4,12—13

I Ježíš během svého života na zemi několikrát unikl o vlásek smrti. Pronásledovali ho také ti, kteří jej ještě nedávno obdivovali a oslavovali (Luk 4,22.28). Nepřátelství, se kterým se Pavel a Barnabáš setkali, jim však nezabránilo vrátit se zpět přes Lystru a Ikonii. Pavel po krutém kamenování skoro zemřel. Bůh však zasáhl a uzdravil svého služebníka. Mezi těmi, kteří byli obráceni v Lystře a viděli Pavlovo utrpení, byl muž, který se později stal vynikajícím pracovníkem pro Krista — mladý Timoteus.

5. Jakým způsobem organizovali evangelisté nové vznikající sbory? Sk 14,21—23

Způsob organizace nových sborů apoštolové převzali z řádů židovské synagogy. Starší sborů vykonávali kdysi podobnou funkci jak je tomu i dnes — řídí shromáždění za nepřítomnosti kazatele.

6. Jaké ovzduší má panoval v každém sboru? 1 Tes 5, 12—15; 1 Kor 16,15—16

V každém sboru byl ustanoven výbor a zaveden řád a organizace ke správě všech záležitostí, které se týkají duchovního růstu věřících. Sbor především dbal na svědomitou výchovu nově obrácených. Právě toto bylo důležitou složkou podivuhodného úspěchu apoštolské církve.

Jednání v Jeruzalémě

7. Když nemůžeme vyřešit nějakou spornou otázku v rámci sboru, kam se máme obrátit? Sk 15,2—3

Z popisu událostí se zdá, že v Antiochii nikdo neřešil otázku obřízky mezi pohany.

Důvěřujme i my podobně vedení sboru a vedení církve. Může se totiž stát, že daná otázka potřebuje obecnější řešení, a proto se na ně obraťme s důvěrou.

8. Bylo by správné, kdyby v otázkách všeobecné platnosti rozhodoval v církvi jednotlivec? Sk 15,6; Gal 2, 1—10

Skutečnost, že raná církev předložila spornou otázku obřizky radě apoštolů a starších v Jeruzalémě, nám ukazuje na jeden ze základních pilířů církevní organizace. Písmo tímto stojí v rozporu s názory, že i zásadní konečná rozhodnutí by měl vynášet jedinec stojící v čele.

9. Proved' sám rozbor jednání v Jeruzalémě Sk 15, 6—29

Sk 15,6 — svolání rady k jednání,
verše 7—11 — všeobecná diskuse.

Které důležité otázky řeší další verše kapitoly?

10. Co člověka vede k vnitřnímu pokoji? Je to vnější důsledná poslušnost? Sk 15,10; Mat 11,29—30; 23,4

Když přijímal obrácený pohan židovství, říkalo se, že musí přijmout břímě království nebeského. Pavel sám byl jedním z mála, kteří mohli o sobě prohlásit, že splnil vše, co přikazovaly psané i ústní předpisy. Přesto on sám prohlásil, že veškerá snaha pokoj jeho duši nepřinesla.

11. Kdo byl hlavní postavou vedení rané církve? 1 Kor 15,7; Gal 1,19; Jak 1,2—8

Tradice nám říká, že Ježíšův bratr Jakub měl od častých modliteb na kolenou výrůstky. Jakub byl charakterní a zásadový člověk a sehrál ve vedení rané církve důležitou roli. Zdůraznil, že obrácení pohanů k Bohu znamená v jejich životě velikou změnu a že by nebylo dobré zatěžovat je spornými a nedůležitými otázkami, které by je mohly odradit od následování Krista (viz SA, 128).

12. Jak Bůh staví znovu „zbořený Davidův dům“? Sk 15,16—18; Amos 9,11—15

Jakub stanovil podmínky, které byly tehdy pro pohany závazné. Uvažujme, co z toho je dnes podstatné a důležité i pro nás:

- nově obrácené bychom neměli zatěžovat nepodstatnými věcmi,
- nesmíme nikdy tolerovat nemorálnost,
- nemůžeme se snažit vtěsнат křesťanství do zákonictví.

Jako křesťané musíme být k sobě tolerantní a vnímaví. Když skutečně žijeme v Kristu, pochopíme po-

hnutky druhého a budeme schopni tolerovat a pochopit ostatní (1 Kor 9,19—23).

13. Jaký je vztah „svobody v Kristu“ k desateru a k vedení Duchem svatým? Řím 8,1.14; Jan 14,23

Nahradit vnějšími formami čistotu srdce a života vyhovuje mnohým i dnes. Stejně jako tehdy působí i dnes falešní duchovní vůdcové a mnoho věřících jim naslouchá. Poučme se z toho. Budeme-li lpět pouze na formě zákona, dojdeme nakonec, stejně jako Židé, k tomu, že opustíme Krista. Povinností každého Božího služebníka je, aby odhaloval rozhodně a nebojácně slovem pravdy bludy těchto lidí.

Souhrn a naučení

Podívejme se do listu Galatským. Pojednává právě o otázce, kterou se zabývalo jednání v Jeruzalémě. Proč došlo k odpadnutí v Galacii?

Satanu se podařilo a daří až dodnes, aby jedny křesťany odvedl od Krista úzkostlivým zachováváním zákona, cestou vlastních skutků, a druhé přivedl k neposlušnosti Boží vůle zjevené v Desateru, s odvoláním se na nekonečnou Boží milost.

Jsme připraveni jako církve, jako sbor i jako jednotlivci, „projít i mnohým utrpením“? Dokážeme se při tom všem radovat a naši radost předávat i ostatním bratřím a sestrám?

6. úkol — 12. srpna 1989

PAVEL V ČELE MISIE

Základní verš: Sk 16,30—31

Náboženský svět mimo Palestinu bylo možno v apoštolské době rozdělit do tří hlavních skupin. Na severovýchodě sídlily kmeny barbarů a Skýtů. Byli to právě oni, kteří způsobili pád Říma. Řekové je nazývali barbary, protože jim jejich řeč zněla jako „bar — bar“, řecky štěkání psa. Na východě a jihovýchodě byli Peršané, Hindové a Číňané, kteří neustále vnášeli své náboženské názory do myšlenkového světa římské říše. Řekové a Římané byli udiveni buddhistickým náboženstvím a množstvím hinduistických bohů. Zoroas-

ter učil o cyklech světla a temnoty. Konfucius položil základy etiky v Číně. V římské říši přímo kvetly nej-různější exotické a bizardní kultury. Na severozápadě to pak byly velké příběhy Iliady a Odyssey, ve kterých se mísily řecké legendy s božskými mýty. Z Atén a později i z Říma se šířila římská filozofie, zákony, literatura a umění.

Každý národ, každé město v té době uctívalo svého oblíbeného boha. Právě do takového zmatku sekt a náboženství se vypravil Pavel se zvěstí evangelia.

Cesta do Evropy

1. Proč došlo k roztržce mezi Pavlem a Barnabášem? Sk 15,36—41

Barnabáš byl spřízněn s Janem Markem (Kol 4,10) a viděl v něm nadějně mládí. Naproti tomu Pavel se obával, že by se mohla opakovat situace v Pamfylii, kde Marek opustil Pavla i dílo, protože si práci představoval jinak a bál se těžkostí (Sk 13,13). Pavel měl navíc pochybnosti o Barnabášově schopnosti pracovat mezi pohany.

2. Čím Timoteus nejvíc pomohl Pavlovi? Fil 2,19—22; 1 Kor 4,15—17

Pohledme do epištol adresovaných Timoteovi, abychom zjistili více o charakteru tohoto mladého křesťana. V knize Skutkové apoštolů čteme: Timoteus byl ještě mládenec, když si jej Bůh vyvolil za učitele; byl věrný, vytrvalý a upřímný, měl pevné zásady a nelekal se pohledu na utrpení a pronásledování. Už jako mladý muž nesl svou odpovědnost s křesťanskou pokorou.

3. Do jaké míry se můžeme přizpůsobit vnějším okolnostem při evangelizaci? Porovnej Gal 2,3; 5,3 a 1 Kor 9,19—23

Pro zvýšení účinnosti evangelizační práce neváhal Pavel obřezat i Timotea (Sk 16,3). Považoval obřízku za pouhý bezvýznamný chirurgický zákrok. Pavlovi však pomohl pracovat i mezi Židy. Apoštol se nechal v celém svém životě přímo vést Duchem Božím (Sk 16, 6—10). Před svým Pánem nemohl utéci podobně jako při své cestě do Damašku. „Být v Kristu“ znamená žít život řízený Duchem Božím.

Ze Skut 16,10 vyplývá, že Lukáš se přidal k Pavlovi a dále popisuje události jako očité svědek.

4. Jak můžeme zvýšit naši citlivost k vedení Ducha Božího v našem životě? Jan 14,26; 16,13; Ž 119,105; Kol 4,3—4

Duch svatý nás vede při poznávání Boží vůle v Písmu, pomáhá nám, abychom si poznanou pravdu převlastnili. Dává nám také moc k praktickému uplatňování získaných poznatků. Denní studium Písma, zkoumání vlastního srdce a opravdová modlitba dělá naše svědomí stále vnímavější pro hlas božského vůdce. Duch svatý nás však vede i ke službě.

5. Z čeho pramení křesťanská pohostinnost a služba lásky potřebným? Sk 16,15; Luk 4,18

Snaha pomoci byla základním rysem rané církve. Ve snaze následovat příklad Marty, Tabity a Lydie a ve vědomí, že je to v souladu s Boží vůlí, zřídila církev adventistů sedmého dne několik mezinárodních dobročinných organizací. Nejúčinnější pomoc však bude vždy spočívat v individuálních projevech lásky k bližním v okolí každého jedince.

Cesta ke spáse

6. Čím bylo způsobeno uvěznění Pavla a Silase? Sk 16,20—21

Ve vyjádření „jsou to Židé“ cítíme, že Římané neměli Židy rádi. Dávali to často najevo. Sami se nesměli zapojit do jiných náboženských obřadů a zvyklostí. Byli plní předsudků a nadřazené nesnášenlivosti. Kniha Skutků apoštolských uvádí, jak se nepříteli Božimu již v minulosti dařilo naladit veřejné mínění či společenské vědomí proti církvi.

7. Co způsobilo obrácení celé rodiny správce vězení ve Filipis? Sk 16,25—32

Snažíme se jednat obdobně jako Pavel a Silas (verš 32)? Vždyť obrácení celé rodiny je radostnou a velkou událostí pro každý sbor.

8. Jak změní obrácení člověka jeho vztah k ostatním lidem? Sk 16,33—36

Vyjádření víry slovy „Ježíš je Pán“ čteme v Novém zákoně nejčastěji (1 Kor 12,3). Toto prosté vyznání znamená odevzdání se Ježíši Kristu a víru v něj.

Přesvědčení a obrácení

9. Které dvě základní skutečnosti dávají evangeliu autoritu? Luk 24,26.46 Proč jsou tak důležité i dnes?

Pavel dobře věděl, jak dokáže proti Božímu lidu působit nenávisť. Jestliže několik zaslepených fanatiků mohlo ohrozit sbor v Tesalonice, co můžeme očekávat od satana v posledních dnech? Pavel se o tom zmiňuje v 2 Tes 2,5—12. Bůh však i dnes slyší volání svých dětí stejně, jako slyšel a vysvobodil Pavla a Silase.

10. Co působí vytrvalé studium slova Božího s opravdovým zájmem? Sk 17,11—12

Židé odmítali možnost, že by jejich Mesiáš měl procházet utrpením. Pavel však zaměřil pozornost Berejských k proroctvím, jako je Iz 53. Berejští opravdově zkoumali toto proroctví. Židé z Tesaloniky však poslali další, aby Pavlovo dílo překazili. Domnívali se, že je to jejich svatá povinnost.

Lítost nad neznalostí

11. K čemu vede snaha spojit různé náboženské směry v jediný systém? Sk 17,16.23; Řím 1,23—25; 1 Kor 10,21

Mnozí se pokoušejí spojit křesťanství s učením východních náboženství. Z křesťanství by chtěli ponechat jen etické zásady a začlenit je do jiných učeních. Církev si musí zvláště dnes zachovat čistotu víry, a chránit se všech bludných učeních, ať jsou sebevíc lákavá.

12. Jak se snažil Pavel vyhnout nepříznivé reakci na zvěst evangelia u intelektuálů v Aténách? Sk 17,22—31

Prostudujme pozorně Pavlovu řeč. Začal tím, kdo je Bůh a popsal, co dělá. Závěrem pak předložil výzvu k pokání a poselství o tom, co Bůh učinil skrze Ježíše Krista.

Mnozí velcí učenci a státníci, nejznamenitější mužové světa se v těchto posledních dnech odvracejí od světla, protože svět vědy většinou Boha neuznává. Služebníci Boží však mají využít každé příležitosti, aby i těmto mužům předali slovo pravdy.

Souhrn a naučení

Zjistěte z Řím 2—3, co bylo základem konfliktu Pavla s židovstvem. Všimněte si, jak se vyvíjel jeho názor na obřízku.

Proč nebylo Pavlovo působení v Aténách příliš úspěš-

né? Pokud jsou lidé plně spokojeni s tím, čeho dosáhli, lze od nich očekávat jen málo. Atéňané byli pyšní na svou učenost a na vlastní ušlechtilost. Přitom však pro svoji zkaženost stále více a více upadali a spokojovali se jen s „planými tajemstvími modlářství“.

Znovu si přečteme základní verš a upřímně odpovězme: Nalezl jsem já sám spasení? A co moje rodina, moje děti a rodiče? Rozhodnou se i oni k tomu, k čemu se rozhodnu já? Jak jim mohu pomoci, aby také uvěřili?

7. úkol — 19. srpna 1989

POSTUP EVANGELIA

Základní verš: Sk 18,9—10

Pavel dal dohromady skupinu pracovníků, kteří mu pomáhali v pastorační a evangelizační práci při zakládání nových sborů. K tomu potřeboval dobrou organizaci, účelnou vnitřní strukturu i finanční zázemí. Byl výjimečným zjevem v církevní misii, ale nebyl sám. Někteří se věnovali misii při svém zaměstnání (Priscilla a Akvila), jiní jí věnovali veškerý čas (Apollo). Byly doby, kdy i kazatelé byli zapojeni do světských zaměstnání. Dnes je však nutné, aby se kazatel věnoval plně hlásání evangelia. Měli bychom se také vzájemně pobízet k tomu, abychom rozvíjeli své schopnosti bránit a předávat křesťanskou víru. Bůh probouzí a vede do církve muže a ženy různých schopností, aby spoje nou moudrostí mnohých mohla církev rozpoznat a využívat vedení Duchem svatým.

Hledání Božího lidu

1. Co víme o Korintu v novozákonní době?

Korint a Efez byly v Pavlových plánech klíčovým místem při šíření evangelia. V obou strávil dlouhou dobu. Z mimobiblických pramenů víme, že Korint byl hlavním městem římské provincie Achaia. Bylo to prosperující město, proslavené svým bohatstvím. Pro výstřední život jeho obyvatel se stal synonymem pro sexuální nevázanost.

2. Jak mohou laikové přispět k šíření zvěstí v nových zemích? Sk 18,2—4.26—27

Priscilla a Akvila jsou příkladem laických misionářů. Dějiny apoštolské církve nám ukazují, jak významnou úlohu při šíření evangelia i v diakonské práci konali laičtí pracovníci. Podobné zapojení a nadšení očekává od nich Bůh i dnes.

3. Jaký měla vztah raná církev k sobotě? Sk 18,4,7; 16,13

Církev světla sobotu. Stejně tak i Pavel. Svůj zvyk zachovávat sobotu neopustil ani v Korintu. Dovedeme si představit, jak muselo na všechny působit, když v Krista uvěřil i představený synagogy Krispus? Bůh pobízel Pavla, aby pokračoval v hledání Božího lidu.

4. Kdo byl největším nepřitelem křesťanského hnutí a proč? Sk 18,12; 25,24

Je smutné, že jako nepřátele církve Písmo označuje lid, který byl dříve tak dlouhou dobu poctěn Boží přízní. Lukáš sám byl opatrný, aby tento závěr nevyslovil přímo. Dobře informovaní římscí úředníci přitom proti křesťanům nevystupovali. Podobně jako Gallio, pokládali křesťanství za židovství. Agrippa a později i Festus odmítali mezi Židy a křesťany činit rozdíl.

5. Jaký máme mít jako křesťané vztah ke státnímu zřízení? Řím 13,16; 1 Tim 2,1—2

Víme o tom, že Pavel byl nespravedlivě a často i fyzicky trestán Římany i Židy. Přesto vždy uznával státní zřízení.

Evangelium zní všude

6. Co všechno se přihodilo mezi událostmi Sk 18,18 a 18,23?

Pavel procestoval asi 2500 km. Výsledkem evangelizace byl např. sbor v Efezu, hlavním centru provincie Asie. Víme, že sbor vznikl i v Alexandrii v Egyptě, přestože se bible o něm nezmiňuje. Ukazuje nám to, že kniha Skutků není podrobným výčtem úspěchů raného křesťanství, ale jde o popis šíření evangelia. Tím je prospěšná i pro nás.

7. Jak lze charakterizovat ty, kteří svědčí o Kristu? Sk 18,24—28

Mezi opravdovými evangelisty není místa pro nelaskavou kritiku, pro hanobení práce druhého, pro tvoření zvláštních skupin. Každý si má zachovat svou vlastní osobnost, která nesmí být pohlcena osobností někoho druhého. Společně musí vést dílo k dokonání.

Úspěch a pobouření v Efezu

8. Proč zůstal Pavel v Efezu dva roky? Sk 19,9—10

Pavel se ve všem nechal vést Duchem. V efezském sboru pozoroval, že je třeba upevnit víru křesťanů a zabezpečit možnosti jejich růstu. V listu adresovaném Efezským Pavel odkrývá své nejhlubší myšlenky. Píše v něm o porozumění Božímu plánu, o úplném spolehnutí se na Boží milost a o tom, jak mají křesťané vést svatý život.

9. Co nám ukazuje příběh o židovských zaříkávačích? Sk 19,13—16

Poznáváme na něm, jak je nebezpečné snažit se použít Kristovu sílu pro naše vlastní záměry. Písmo nabádá křesťany, aby odvrhli spiritismus v jeho každé formě. Mnoho problémů dnešního světa pochází z toho, že se dnes stále více lidí zabývá různými formami okultismu a spiritismu, který se ve světě šíří jako požár. Spálení knih o magii efezskými křesťany ukazuje, že mezi spiritismem a křesťanstvím nikdy nebylo žádné pojitko.

Přezkoumejme znovu, zda jsme své životy cele odevzdali Ježíši Kristu pro jeho dílo, nebo jestli Ježíše potřebujeme pouze ke svým sobeckým cílům.

10. Jak se můžeme uchránit modlářství a vlivu spiritismu a okultismu? Ef 4,14—15; 5,10—13

Vzdělanost a učenost nám proti satanským silám nepomohou. Kdyby náš zrak mohl registrovat duchovní bytosti, spatřili bychom zlé anděly, jak vynakládají všechno své umění, aby člověka oklamali a přivedli do záhuby. Kdekoli se vyskytnul nějaký vliv, který odvádí člověka od Boha, tam se projevuje satan svou mocí. Poddají-li se lidé jeho vlivu, ovlivní jejich mysl a poskvrní jim duši dřív, než si jeho vliv uvědomí.

11. V čem je obdobné působení satana v Efezu a dnes? Sk 19,26—27; Zj 12,10—12; 13,13,14

Nejen v Efezu a v provincii Asii, ale po celém teh-

dejším světě byla oslavována řecká bohyně Artemis (později římská Diana). Každé slovo proti ní spojovalo pohanv k boji proti následovníkům pravého Boha.
12. Co čteme ve Skutcích apoštolů o vztahu křesťanů ke státu? Sk 19,35—37; 18,14—15; 16,3.38

Zdá se, že římské úřady tehdy zaujaly neutrální postoj vůči křesťanství. Judaisté nebyli pronásledováni a navíc Římané nechápali rozdíl mezi Židy a křesťany.

Souhrn a naučení

Čteme o úspěšném tažení křesťanské církve, která však stále musela čelit opozici. Pravá víra však rostla navzdory všem těžkostem.

Situaci v Korintu porozumíme lépe po přečtení kapitoly „Korint“ z knihy Skutkové apoštolů.

O vlivu událostí v Efezu na Pavla čteme z pera EGW: „V bouři odporu, za pokřiku nepřátel a odpadávání přátel, ztrácel neohrožený apoštol téměř odvahu. Kráčel krvavou cestou, kterou šel již před ním Kristus. Netoužil, aby byl zproštěn boje, dokud nesloží svou zbroj k nohám svého Vykupitele.“ (SA, 196)

Příklad Priscilly a Akvily inspiroval mnoho laiků k evangelizační práci. Přemýšlej, jak by ses do této práce mohli zapojit i ty?

8. úkol — 26. srpna 1989

CESTA DO JERUZALÉMA

Základní verš: Sk 20,32

Z minulých úkolů víme, že na počátku církve stála malá skupina věřících, která svědčila o Božím spasení, které nabídl Bůh světu v Ježíši Kristu. V církvi působili očití svědkové Ježíšova života, smrti i jeho zmrtvýchvstání. Církev cítila přímé vedení Duchem svatým.

Cítíme také i my potřebu předávat dál to, co jsme sami poznali? Naše svědectví je však víc než naší seberealizací. Stává se prožíváním naší víry. Duch svatý vede člověka, který pak přináší ovoce křesťanské povahy. Přijmeme také povolání Božích služebníků a staneme se nástroji Boží vůle? Chceme čekat na to, až Bůh každého z nás osobně osloví? Naše společenství

s Bohem musí na nás poznat nejen spoluvěřící, ale i lidé v zaměstnání při práci i ve společnosti (1 Kor 4,1). Takto budou lidé přiváděni ke Kristu jistěji než cílevědomým přesvědčováním. Pak se nám nemůže stát, že bychom zpívali píseň „Kupředu vždy dál a dále“, a přitom stále čekali na pobídnutí k práci.

Církev poslední doby bude církví nesoucí svědectví. Zakusí větší požehnání než církev novozákonní.

Rozloučení a výzva

1. K čemu jsou povoláni všichni, kteří jsou ve vedení církve? Sk 20,2—6; Fil 4,12—14

Lukáš, vedený Duchem Božím, popisem těžkostí a nesnází apoštolů, povzbuzuje křefany všech dob. Otázky víry a problémy sborů i jednotlivců vedly apoštoly k napsání jednotlivých novozákonních spisů. Některé listy se nám nedochovaly (Laodicejským — Kol 4,16 a Korintským — 1 Kor 5,9).

Jestliže se plně ztotožníme s Boží vůlí, může pak on využít všechno, co se s námi stane, k povzbuzení ostatních.

2. Můžeme ve zprávě verše ze Sk 20,7 vidět počátky svěcení neděle již v apoštolské době? Myslel zde apoštol na den bohoslužby?

Lukáš popisuje, jak se učedníci první den po sobotě sešli a Pavel k nim mluvil až dlouho do půlnoci. Den se podle počítání bible začíná západem slunce a z toho poznáváme, že se učedníci sešli vlastně večer po sobotě — tj. v sobotu večer. Důvodem tohoto setkání byl Pavlův odjezd. Pravděpodobně chtěl ještě využít zbývajícího času, který se sborem mohl ještě strávit.

3. Jaký tedy měla raná církev vztah k neděli? Luk 24,1; 1 Kor 16,1—2

Apoštolové nepovažovali neděli za svatý den. Písmo nám nikde nepřináší zprávu o tom, že by sobota byla přeložena na neděli, ani že by si věřící svěcením neděle měli připomínat vzkříšení Spasitele! Pavel žádal Korintské, aby si už v neděli připravili prostředky pro sbírku a v další sobotu je mohli odevzdat.

4. Na co se máme zaměřit při předávání svědectví? Sk 20,21; Žid 6,1

Pavel se ve svém kázání vždy soustředil na to pod-

statné, na Boží lásku k lidem projevenou v Ježíši Kristu a na lidské pokání.

5. Můžeš o sobě čestně prohlásit: Mou vinou nikdo nezahyne? Sk 20,25—27

V současné nebezpečné době potřebuje církve pracovníky, kteří by měli hluboké zážitky ze společenství s Bohem a projevovali opravdovost a nadšení. Bůh na každého z nás vložil odpovědnost za naše přátele, příbuzné a blízké. Převzmou naši mladí svatý odkaz z rukou svých otců? Připravili jsme je dostatečně k tomu největšímu úkolu?

6. Jaký má vztah učení o dobrém pastýři u Jan 10 k dnešku? Sk 20,29—31; 1 Tim 1,19—20

V historii hnutí adventistů sedmého dne bylo určité více odpadnutí způsobeno vlivy zevnitř než vlivy ze světa. To, co Pavel předpověděl církvi v Efezu, platí i pro nás.

Předpověď utrpení

7. Uvědomoval si Pavel, co ho čeká v Jeruzalémě? Sk 20,4,11—12

Ve věrnosti svému Pánu Pavel vytrval až do své smrti. Věděl, že se vidí se svými blízkými naposled (Sk 20,38).

8. Jak se my sami díváme na Pavlovu reakci? Sk 21,13

Mnozí se na Pavla v této chvíli dívají jako na fanatika. Takoví navenek sice uznávají všechno, co Pavel napsal, ale přesto jej považují za bláznivého a tvrdohlavého člověka, který si nenechal dobře poradit. Pavel však bezvýhradně důvěřoval svému nebeskému Příteli, a proto šel s pokojem v srdci vstříc nejisté budoucnosti.

9. Dokážeme za všech okolností říci „staň se vůle Páně“? Sk 21,14

Porovnejme Ježíšovu a Pavlovu cestu do Jeruzaléma:

předpověď utrpení — Luk 9,22—27.43—45; Sk 21,11;

rozhodnutí jít — Luk 9,51; Sk 21,13;

podřízení se Boží vůli — Luk 22,42; Sk 21,14.

E. Whiteová napsala: „Ještě nikdy nepřicházel apoštol do Jeruzaléma s takovým smutným srdcem. Věděl, že tam najde málo přátel, o to však více nepřátel.

Vzpomněl si, jak byl sám zaujat proti následovníkům Kristovým, a pocítil nejhlubší soucit se svými oklamnými krajany. Táž zaslepenost a týž hněv, který kdysi planul v jeho srdci, hořel nyní mocně v srdcích celého národa a byl namířen proti němu.“

Zastánci Zákona

10. Proč se Pavel podrobil židovskému očištnému obřadu? Bylo to v rozporu s jeho přesvědčením? Sk 21,26; 1 Kor 9,20

Vraťme se zpět k 15. kapitole. Jeruzalémský sněm neprohlásil nic takového, že by Židé museli zanechat zvyklostí svého národa. Křesťané ze Židů totiž nepovažovali židovský Zákon a následování Ježíše Krista za rozporné. Žida, který by odmítl kulturu svého národa, by ostatní Židé ani nevyslechli.

Pavel cítil, že kdyby se mu nějakým rozumným ústupkem podařilo získat Židy pro pravdu, odstranil by tím velkou překážku, která bránila úspěchu evangelia v jiných místech. Ti, kdo mu poradili podrobit se částečnému obřadu, dostatečně nezávažili, jak velkému nebezpečí bude vystaven (SA, 266—7).

11. Do jaké míry má být církev tolerantní vůči náboženským a kulturním zvyklostem?

Naše církev se setkává s těmito problémy při misijní práci ve vzdálených a pro nás exotických krajích. Z našeho hlediska se zdá nekřesťanským např. jejich způsob oblékání. V některých případech vyrůstá veškeré národnostní cítění z náboženské tradice (např. východní Indie).

12. Jak probíhal očištný řád podle nazarejského řádu? 4 Moj 6,13—21

Čtyři muži ve Sk 21,23 zjevně prošli nějakým ceremoniálním znečištěním. Pavel se také podřídil požadovanému rituálu a zaplatil potřebné výdaje. Zprávy z knihy Skutkové apoštolů však nenechávají na pochybách, že Ježíšova oběť je pro všechny dostačující (4,12; 16,31). V těchto verších cítíme snahu vyzvednout Ježíše nad všechny jiné způsoby nedostatečného lidského řešení.

Souhrn a naučení

Dobrý základ pro tuto lekci nám dá přečtení kapi-

toly „Pavlova poslední cesta do Jeruzaléma z knihy Skutkové ap. Čtete zde například: „Nic, ani strach, že někoho urazí, ani touha získat něčí přátelství nebo pochvalu, nemohlo přimět Pavla k tomu, aby zamlčel něco z toho, co mu Bůh zjevil pro poučení, výstrahu nebo zlepšení. I dnes požaduje Bůh od svých služebníků, aby byli nebojácní při kázání slova a plnění jeho zásad.“ (SA, 256)

V Římanům 11 se dočtete o tom, jaký měli Židé vztah k evangeliu.

Povzbuzujme se navzájem k tomu, abychom dokázali jít přímo k cíli, který nám ukazuje Bůh. Dokážeme povzbudit i sami sebe a svoji rodinu?

Věrná práce pro Krista, práce na nás samotných, práce pro růst naší církve nás chrání proti vnějším i vnitřním nebezpečím, která nepřítel připravuje.

9. úkol — 2. září 1989

VĚZNĚM PRO KRISTA

Základní verš: Sk 22,15

Herodes Veliký dal zbudovat vnější část chrámu — Síň pohanů. Pohané se tak mohli účastnit bohoslužby, ale nesměli vstoupit dovnitř chrámu. Před tím je varovaly nápisy psané řecky a latinsky. Pohana, který by vstoupil na zakázané místo, mohli Židé dokonce odsoudit k smrti. Před tím by je neochránilo ani římské občanství. Pavel jistě Trofima do chrámu nepřivedl. Bylo to nepravdivé obvinění, které mělo pobouřit dav proti Pavlovi.

V Cesareji zůstal Pavel ve vězení dva roky. Toto město bylo správním centrem pro Judsko od roku 6 n. l. Je známo, že v té době byl ve městě nádherný chrám zasvěcený Augustovi. V roce 1961 byl ve vykopávkách v Cesareji objeven na zdi chrámu nápis, ve kterém se píše o Pilátu Pontském.

Jeruzalém byl vždy nepokojným městem. Asi od r. 44 n. l. se do čela hnutí za nezávislost Izraele dostali zéloti. Tato radikální nábožensko-politická skupina na základě výkladů některých starozákonních pasáží vě-

řila, že Židé brzy svrhnu nadvládu Římanů a sami budou vládnout světu.

O Saulově rodišti Tarsu máme první zmínky asi z r. 2000 př. Kr. Asi r. 1200 př. Kr. jej zničili Féniciáné, později z něj Římané udělali obchodní centrum. V roce 67 př. Kr. se stal hlavním městem Cilicie. Bylo to nezávislé město s mnoha výsadami. Pavel se o Tarsu vyjádřil, že to nebylo bezvýznamné město (Sk 21,39).

Pobouření v Jeruzalémě

1. Co popudilo Židy proti Pavlovi nejvíc? 1 Kor 2,4.13—14; Sk 21,28

Zádný věrný Žid v Pavlově době nemohl tolerovat nic, co uráželo zákon. Obvinění, že Pavel uvedl pohana do chrámu, je ukázkou, do jakých extrémů zašlo židovské náboženství, a ukazuje, jaké metody používali Židé k dosažení svých cílů. Židé už nedokázali rozpoznat, že se zde jedná o Boží věc, a ne pouze o člověka.

2. Co všechno víme o veřejném mínění, o falešných obviněních a o násilí v posledních dnech? 2 Tes 2,9—11; Mat 24,21—22; Dan 7,25

Proti Božímu lidu použije satan v posledních dnech ty nejúčinnější zbraně. Veřejné odsouzení Pavla (verš 36) je ozvěnou věty z Jan 19,15: „Vezmi, vezmi, ukřižuj jej!“ Uběhlo 27 let, ale předsudky a vášnivost davů se nezměnily.

Spor o chrám

3. Jak se Pavel bránil proti obviněním? Sk 22,3—11. 25—23; Gal 1,23

Základem Pavlovy obrany byla skutečnost jeho obrácení. Jako zbožný Žid byl Ježíšem povolán, aby mu sloužil. Cítil, že mu zbývá jediné — přijmout Krista. Jeho závěr byl takový: pokud správně chápeme víru, vrcholí židovství ve víře v Ježíše Krista. Při obhajobě své víry Pavel používal i svých znalostí židovství, římského práva i řecké vzdělanosti.

4. Co můžeme poznat z Pavlova obrácení? Gal 1,12—24; Fil 3,4—9; Sk 22,1—21

Pavlovo obrácení nám připomíná Mojžíšovu zkušenost u hořícího keře (2 Moj 3) nebo Izaiášovu z chrámu (Iz 6). V každém z těchto případů došlo ke změně a odmítnutí dřívějšího postoje. Změna byla radikální a

úplná. My jsme také lidmi, kteří se setkali s Ježíšem z Nazareta. Jakou změnu způsobilo toto setkání v nás?
5. Jak se tato změna projevila prakticky v Pavlově životě? Sk 22,12—16; Fil 3,8—12

Všichni, kdo se s Pavlem stýkali, pocítili vliv jeho jednoty s Kristem. Jeho vlastní život byl příkladem pravdy, kterou hlásal. Nestrojený a bezděčný vliv svatého života je nejpřesvědčivějším kázáním. Na druhé straně i nepopíratelné důkazy budí u lidí odpor. (SA 335)

Ve 14. verši Pavel dokazuje, že Ježíš se zjevil již ve Starém zákoně. Pavla si vyvolil a povolal „Bůh našich otců“.

Hádka

6. Co člověk získá nejdříve, když začne následovat Krista? Sk 23,1;24,16; 1 Tim 3,9

Ten, kdo se pohoršuje nad Izraelem, pohoršuje se nad samotným Bohem. Pavel odhalil Ananiášovo pokrytectví — to, že je loutkou v ruce Římanů. Jak je možné, že se takový člověk stal nejvyšším knězem v Izraeli?

Pavlem vyřčený soud nad Ananiášem se naplnil. Zemřel násilnou smrtí v židovské válce. I mnozí jiní zarytí nepřátelé církve — jako Herodes, pocítili Boží trest.

7. Proč se Pavel hned na začátku své řeči zmínil o zmrtvýchvstání? Sk 23,6; Řím 8,34

Pavel znal velmi dobře nevraživost farizeů a saduceů. Potřeboval najít společnou půdu pro diskusi a pro to, aby mohl poukázat na Krista. I my musíme při vydávání svědectví najít nejprve styčnou plochu.

8. Jakým ujištěním Pán povzbudil Pavla k rozsáhlejší svědecké službě? Sk 23,11

Pavlovi šlo v Jeruzalémě o život (Sk 23,12—22). Pán ho v noci ujistil, že z tohoto nebezpečí vyvázne a stane se jeho svědkem v Římě. Časný život nehrál v životě Pavla hlavní roli, a proto mohl v Jeruzalémě i v Římě neohrožené vydávat svědectví o Ježíši Kristu.

9. Co víme o Pavlově rodině? Sk 23,16; Fil 3,8

O Pavlově osobním životě toho víme málo. Víme, že ztratil vše, co měl. Zřejmě ho vlastní rodina vydělila.

Jeho synovec měl pravděpodobně kontakty s nějakou extrémní židovskou skupinou, podobně jako předtím i sám Pavel.

10. Jak se na Pavlův případ dívaly římské úřady? Sk 23,25—30

Římští soudci shledali třikrát, podobně jako u Ježíše (Sk 23.9.29; 26,31), že Pavel je nevinný. V Ježíšově ani v Pavlově učení nenašli Židé nic, pro co by mohli být souzeni římským soudem, a přece byli nakonec souzeni a odsouzeni.

11. Jak máme přijímat nespravedlnost? 1 Petr 2,20—24; Jak 5,7—8

Nevinný Ježíš nás vybízí, abychom o něm uvažovali a trpělivě snášeli nespravedlnost, podobně jako on kdysi snášel přikori. Když o něm budeme přemýšlet, získáme pro svůj život odvahu i útěchu.

12. Proč mohl Pavel dávat Timoteovi za příklad sám sebe? 2 Tim 3,10

Pavel ve všem následoval Krista. Opustil život ve vysokých židovských kruzích a zvolil si chudobu. Ztratil domov i rodinu. Byl vždy laskavý, soucitný a myslel stále na druhé. Svým životem a povahou se v mnohém podobal Ježíši Kristu. Proto mohl vyjádřit radost nad tím, že se mu Timoteus povahově podobá.

Souhrn a naučení

Věnujme chvíli času porovnání soudu nad Ježíšem a nad Pavlem (Luk 22—23; Sk 23—26). Nalezneme mnoho společného.

I mnozí dnešní křesťané nahrazují opravdovou zbožnost a čistotu srdce vnějšími náboženskými formami. Satan se nesmírně snaží, aby odvrátil mysl člověka od naděje na spásu skrze víru v Krista a poslušnost Božího zákona (SA, 254).

Pavel se ptal „Pane, co mám činit?“ Jak často klademe tuto otázku my našemu Pánu. Očekáváme vůbec Boží odpověď?

Důvěřujeme Pánu i tehdy, když si myslíme, že bychom sami vše zařídili lépe? Dokážeme přijmout jeho vůli, i když nám není příjemná?

OBRANA VÍRY

Základní verš: Sk 24,16

Kniha Skutků nám zaznamenává, jakým způsobem z několika následovníků Ježíše vyrostla křesťanská církev. Od letnic učedníci cítili, že Ježíšovo zmrtvýchvstání a dar Ducha svatého je od Židů oddělily. Přesto se sami dál považovali za součást Židovství. Až ve Sk 24,5 jsou nazváni nazaretskou sektou.

Řecké slovo ekklesia (církev) označuje ty, kteří byli vyvoleni a kteří žijí v obecenství s Pánem. Jsou to ti, kteří uzavřeli smlouvu s Bohem — tj. lid smlouvy. V rané církvi byli věřící známí podle toho, že vyznávali jméno Ježíše Krista a následovali jej. Proto byli poprvé v Antiochii nazváni „křesťané“ (doslovně „Kristovci“). Pavel nazývá církev směrem (doslovně „cestou“), a tím navazuje na Ježíšův výrok o „cestě“ (Jan 14,6).

V Judsku žila církev v neustálém napětí s židovskými orgány, které ji zřejmě považovaly za kacířskou sektu odpadlíků. Mimo Judsko byla situace jiná. Římané nerozlišovali mezi Židy a křesťany. Později, když si však uvědomili tento rozdíl, přenesli původní nevráživost vůči Židům na křesťany.

Víra ve vzkříšení

1. Kdo patřil mezi Pavlovy žalobce? Sk 24,1—9

Byli to právě ti nejvyšší a nejvzdělanější představitelé židovského národa. Žalobu přednesli před Felixem, který byl zástupce Říma v Cesareji.

Palestina v tomto období prožívala neustálé bouře. Občasný mír byl jen příměřím, ke kterému byli Židé donuceni silou Říma.

2. Z čeho obviňovali nepřátelé církve její představitele? Sk 24,5—6; Luk 23,2—3

Za prvé byli obviněni ze snahy působit nepokoj a rozbroje. Druhé obvinění se týkalo mesiánského hnutí. Nepřátelé církve počítali s tím, že římské úřady měly

špatné zkušenosti s politickým mesiášstvím a že nerozlišují mezi politickým a čistě náboženským hnutím. Za třetí je obviňovali z nepřátelství ke stávajícímu zřízení.

3. Jak se Pavel bránil proti jednotlivým bodům obžaloby? Sk 24,10—21

Pavel odmítá všeobecné obvinění, že způsobil mezi Židy rozbroje. Žalobci totiž nemohli uvést ani jeden konkrétní případ.

4. Co bránilo Židům v tom, aby pochopili Pavla? Sk 24,14—16

I když se to zdá absurdní, Židům nejvíce vadilo na Pavlovi to, že zachovával zákon. Nechtěli pochopit, že víra v Krista a v jeho vzkříšení je naplněním židovství.

Čas příhodný

5. Co si uvědomil Felix při Pavlových slovech? Sk 24,25

Pavel mluvil s Felixem o spravedlnosti, zdrženlivosti a budoucím soudu. Ten, který byl sám soudcem, si uvědomil, že sám bude jednou souzen Božím soudem.

6. Proč je tak důležité uposlechnout hlas Ducha, promlouvajícího k nám skrze svědomí? Sk 24,24—27

Z Felixovy reakce poznáváme, že se v něm ozvalo svědomí. Tento příběh nám ukazuje, že uposlechnutí Božího hlasu se nemá odkládat.

Bůh nemůže nic ubrat z požadavků svého zákona, aby se přiblížil úrovni bezbožných; člověk zase sám nemůže splnit všechny požadavky zákona. Jen vírou v Krista může být hříšník očištěn od viny, jen víra v Krista mu umožní být poslušným zákona svého Tvůrce (SA, 278).

7. Co víme o Felixovi a Drusille?

Drusilla byla dcerou Herodesa Agrippy I. Když jí ještě nebylo dvacet let, provdala se za římského místodržitele malého syrského státu Emesy. Za pomoci najatého zaklínače Atomose ji Felix odloudil od manžela a žil s ní v nelegálním manželství.

Felixova žena dobře věděla, jak svatý je zákon, který tak nestoudně přestupovala. Její zaujatost proti muži z Golgoty ale zatvrdila její srdce. Felix však

cítil, že Pavlova slova jsou pravdivá. Uvědomil si, že všechna tajemství jeho života, který byl naplněn zločiny, jsou před zrakem Božím odhalena. Felix měl ještě dva roky Boží milost k pokání, ale pak byl sešazen a upadl v nemilost.

„Jakýsi neznámý Ježíš“

8. Jak se můžeme ochránit před satanovým úsilím zbavit se všech, kteří svědčí o vzkříšeném Ježíši? 1 Petr 5,8—10; Ef 6,11—12

„Všem, kteří v této době budou chtít sloužit Bohu podle hlasu svědomí, bude třeba odvahy, pevnosti a známosti Boha a jeho slova. Ti, kteří zůstanou věrni Bohu, budou pronásledováni a jejich jména pranýřována. Bude zapotřebí nejpevnějšího přesvědčení a největšího úsilí, aby se udržela víra, daná jednou svatým.“ (SA, 283)

9. Z čeho nebyl Pavel nikdy obviněn na rozdíl od Ježíše? Sk 25,7—8; Mar 2,16; 7,1—5; Jan 5,16—18; 19—20

Už ve druhé otázce jsme poznali, že obvinění proti Pavlovi i Ježíšovi byla obdobná. Pavel však nikdy nebyl obviněn z přestoupení soboty.

Ve 12. verši vidíme, jak brzo se naplnilo proroctví ze Sk 23,11

10. Co víme o Agrippovi a Bernice?

Bernika byla sestrou Drusilly a Agrippa mladší byl jejich bratr. Agrippa byl uznávanou autoritou ve věcech židovského náboženství, a proto se k němu Festus obrátil s žádostí o radu (Sk 25,14.26). Bernika sympatizovala s Židovstvem a v r. 66 se dokonce podrobila očištnému nazarejskému obřadu. Vynaložila osobní úsilí k tomu, aby odvrátila masakr Židů, který připravoval římský prokurátor Gessius Florus.

11. Co umožnilo Pavlovi, že mohl opět vydávat svědectví o své víře před vysokými státními činiteli? Sk 9,15; Luk 21,12—19; Gal 1,11—14

Kristus se choval zdvořile dokonce i vůči svým pronásledovatelům a očekává, že jeho následovníci budou projevovat téhož ducha.

12. Jak se můžeme připravit na zlé časy? Žid 12,1—2; 2 Tim 3,14—17

Když se Pavel dostal do těžké situace, byl na ni při-

praven. Židé museli přiznat, že se neprovinil ani proti zákonu, ani proti chrámu. Římské úřady rovněž poznaly, že se neprovinil proti římskému zákonu, a proto jej prohlásily nevinným.

Souhrn a naučení

Prostudujme učení o nadcházejícím soudu v Mat 25,31—46; Jan 5,27—30; Zj 22,11—12.

Apoštol Pavel si uvědomoval, že evangelium je určeno každému člověku i to, že jeho posluchači budou jednou stát buď mezi čistými a svatými, nebo mezi těmi, o nichž Kristus řekne: „Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti!“ Věděl, že se bude muset setkat s každým ze svých posluchačů před nebeským soudem a bude muset skládat účty nejen ze všeho, co hlásal a kázal, ale i z pohnutek svých slov a skutků (SA, 277).

Neodkládáme my sami svá rozhodnutí na „příhodnější dobu“ tak jako Felix? Jsme připraveni skládat účty i z toho, jak jsme předali lidem kolem nás to, co jsme poznali?

11. úkol — 16. září 1989

SVĚDECTVÍ A VYSVOBOZENÍ

Základní verš: Sk 26,29

Zprávy o blížícím se soudu nad hříšným světem se prolínají celou knihou Skutků. Svět bude souzen těmi, kteří věrně svědčí o Božím spasení. Toto spasení můžeme přijmout jen skrze našeho Pána, který byl vzkříšen a vzat do nebes.

Příchod Syna člověka bude pro Boží dítky, které na něj očekávají radostnou událostí (Dan 7,13—14; Luk 21,27). Vyvolá však také opravdový strach u těch, kteří nečinili pokání. Lukáš se ve své knize často dotýká otázky soudu. Sk 2,40—41 Také Petr ve svém kázání v Jeruzalémě hovoří o rozdělení věřících a nevěřících.

— Sk 5,1—12; 12,21—23 Rozsudek nad pokrytci a tyraný bude vynesen podobně jako nad Ananiášem a Zafírou nebo nad Herodesem.

— Sk 7,51—56 Našemu Pánu jsou známy všechny

skutky těch, kteří kdysi volali „ukřižuj ho“ i těch, kteří dnes utlačují jeho služebníky.

— Sk 13.24.38—41 Jen pokání a odpuštění hříchů může uchránit člověka před důsledky, které vychází z tvrdosti srdce.

Pavel si se svými soudci vyměnil pozici. Postavil Felixe a Drusillu před skutečnost nadcházejícího soudu. Ani Agrippa se nemohl vyhnout vlastnímu rozhodnutí, které určilo jeho věčný osud.

Kázání poselství celému světu, jak je započali křesťané v prvním století, sílí ve Zj 14. kapitole. Soud, který vede Syn člověka, dospěl při svém vyšetřování téměř ke konci.

Čiňte pokání...

1. Co pomohlo Pavlovi, že se mohl postavit před takovým fórem? Sk 26,1

Pavel se dokázal přizpůsobit vnějším okolnostem i posluchačům. Jeho řeč v této společnosti se výrazně liší od způsobu oslovení rozbouřeného davu, který žádal Pavlovu smrt na schodišti do Antoniovoy pevnosti. Trpělivě svým posluchačům vysvětluje smysl a cíl své práce a celého svého života.

2. Jak dokázal Pavel svoji obhajobu využít k představení evangelia posluchačům? Sk 26,2—3.29

3. Jaký měl apoštol vztah k farizejství? Fil 3,5—10

Pavel se třikrát představil jako farizeus (Sk 23,6; 26,5; Fil 3,5). Navzdory častým útokům na dvojí morálku farizeů v jednotlivých evangeliích, Pavel nechápe toto označení jako něco výlučně negativního. Říká však, že ve světle věčnosti mu to není k ničemu. Pro Krista opustil všechno, i své dřívější výsady a znalosti.

4. Jak se ve světle minulosti máme dívat do budoucnosti? Ž 71,14—18; Sk 26,6—8

Pro Izrael byla budoucnost naplněna nadějí. Boží projevy v době Starého i Nového zákona nás utvrzují v tom, že Bůh vše vede. Ježíšův první příchod, vzkříšení a nanebevzetí nám dokazují, že Bůh je tím, kdo řídí dějiny lidstva. To poznáváme i v proroctvích o 1260 a 2300 dnech. Proroctví nás ujišťují, že stejně jako v minulosti zasáhne Bůh i v budoucnosti.

Obráťte se

5. Bylo Boží povolání Pavla příkladem i pro jiné křesťany, anebo bylo omezeno pouze na tohoto výjimečného muže? Sk 26,16—18; Ef 1,7—10

Bůh nám toho sdělí tolik, kolik jsme ochotni přijmout a kolik máme předat svým bližním. Pavel zakusil v tomto směru Boží obdarování a dostal ujištění, že ho Bůh povede i nadále. Toto ujištění platí pro každého křesťana i dnes.

Obrácení vždy úzce souvisí s pověřením. Bůh nás nepovolává proto, aby nás izoloval od ostatních a abychom se stáhli zpět. Chce, abychom svědčili o tom, že nás chce osvobodit z pout otroctví hříchu.

6. Je nutná okamžitá poslušnost toho, co jsme poznali? Sk 26,19—20

Apoštolův důraz na svatý život cítíme ve všech epištolách. Pavel se však staví proti všem, kteří hledají spasení ve „skutcích zákona“. Tento postoj si však nemůžeme vykládat jako odklon Ježíšových následovníků od pokání a nutnosti bezvýhradné poslušnosti (Gal 5,13—6,10; Řím 14—15 kapitola).

7. Jak souvisí Ježíšovo vzkříšení s kázáním evangelia všem lidem? Sk 26,22—23

Ježíš se stal prvotinou zmrtvýchvstalých (1 Kor 15,20). Ale byl i tím, kdo za nás trpěl (Iz 53,10). Mesiáš jako Služebník se stal světlem pro všechny (Iz 42,6; 49,6; 60,3). Kristus jako světlo má osvitit všechny lidi (Jan 1,9). Právě to se stalo hlavním úkolem církve v době apoštolů. Světlo pravdy má i dnes osvitit každého člověka.

8. Jak reagovali význační posluchači Pavla i jak reagují dnešní lidé na povolání k pokání a k věčnému životu? Sk 26,25—27; Jan 17,17—18

Vzpomněl si Agrippa při těchto slovech na své předky? Na jejich bezvýsledné úsilí zničit toho, o kom Pavel kázal? Na velkého Herodesa, na vraždění dětí v Betlémě? Zřejmě ano, ale jeho pýcha, vědomí vlastní důležitosti a domýšlivost mu zabránily vidět jasně. Povšimněme si 28. verše. To je přece typická odpověď lidí, kteří sice pravdu poznali, ale nejsou ochotni se obrátit.

Komu patřím, tomu sloužím

9. Proč píše Lukáš tak podrobně o ztroskotání lodi a o záchraně všech lidí? Sk 27,3.10.21.31

Vyprávění přibližuje vlastní zkušenost. Lukáš chtěl také ukázat, proč Pavel během cesty požíval takové vážnosti. Byl totiž římským občanem, jeho vina nebyla prokázána, byl vůdčí osobností a byl naprosto oddán Kristu. Felix a zřejmě i jiní lidé věřili, že má nějaké skryté finanční zdroje (Sk 24,26).

10. Co nám toto dobrodružství napovídá o posledních dnech? 2 Kor 11,25; Řím 8,35—38

Myslíte si, že satan byl tím hlavním, kdo určoval běh událostí? Kruté větry loď vychýlily z kursu, hlavní plachta musela být spuštěna, stěžeň i náklad musel být vhozen do moře, aby se loď odlehčila. Nakonec padla i naděje, že loď přistane. Pavlova víra, že je Bůh zachrání, však zůstala navzdory těžkým okolnostem neotřesená. Ukazuje nám, že Bohu je možno důvěřovat i ve chvílích, kdy se zdá, že už není čemu věřit.

11. Která slova nám pomáhají pochopit neustálou Boží prozřetelnost, která nás provází v celém našem životě? Sk 27,34; 1 Sam 14,45; Luk 21,18—19

12. Jak ovlivnily zázraky přijetí a rozšíření evangelia na Maltě? Sk 28,3—10

Obyvatelé Malty poznali, že člověk spoléhající na živého Boha se nemusí obávat budoucnosti. Je vůbec možné zjistit vliv Pavlova díla na svět? Nakolik se podílíme na blahodárných vlivech, které zmírňují utrpení, potěšují v zármutku, odstraňují zlo a dávají životu naději nesmrtelnosti? Má náš život význam, když se stáváme Božími nástroji, kterými Bůh pomáhá tomuto světu?

Souhrn a naučení

Dějiny bible uvádějí mnoho příkladných mužů, jejichž charaktery se utvářely za Božího vedení. Jejich životy byly požehnáním pro bližní. Mezi nimi jsou Josef a Daniel — největší státníci své doby, Mojžíš — věhlasný zákonodárce, Eliáš a Pavel — velcí a osvětlení učitelé. Všichni svými životy následovali toho, který mluvil — jak „nikdy žádný člověk nemluvil“ (Jan 7,46).

Pouta, která poulala apoštola, měli vlastně nosit Festus, Agrippa a Bernika. Všichni se totiž provinili těžkými zločiny. Přesto i jim byla nabídnuta spása pro Ježíše Krista. Agrippa téměř přijal nabízenou milost a odpuštění. Odmítl však přijmout kříž a ukřižovaného Vykupitele (SA, 280).

Hoří v našem životě stále ta naděje, kterou Bůh zažehl uvnitř našeho srdce? Cítíme potřebu se s někým podělit o to, co jsme sami přijali?

12. úkol — 23. září 1989

PAVEL V ŘÍMĚ

Základní verš: Řím 5,8

Pavlovo uvěznění a odsouzení vedlo k velkému oživení díla v Římě. Bůh využívá často i nepřátelství a vnějšího útlaku, aby podpořil rozvoj svého díla na zemi.

Pokusíme se v této lekci nastínit i další Pavlovy osudy, které nejsou ve Skutcích uvedeny. Nemáme žádný důvod se domnívat, že Pavel byl osvobozen. Víme, že musel žít v domácím vězení a po čtyřech letech zemřel mučednickou smrtí. Nejjednodušším vysvětlením náhlého ukončení knihy Skutků může být skutečnost, že Lukáš napsal tuto knihu během prvního Pavlova uvěznění v Římě asi v letech 61—63.

Navzdory všemu zlému, které způsobili císařové Kaligula a Nero, můžeme říct, že římská říše poskytla příležitost k rozvoji evangelia na velkém území. Společná vláda a správní systém, římské právo, římské občanství, nucený mír udržovaný legiemi, římské cesty vybudované po celém impériu, řečtina jako společný jazyk, kterému všude rozuměli — to vše byly jedinečné podmínky pro rozvoj evangelia.

Pro křesťanství bylo také výhodné, že vycházelo ze židovství. Židé se dostali do mnoha koutů římského imperia a římské úřady tolerovaly židovské náboženství. Později ale upadl judaismus v nemilost a za vlády Klaudia (Sk 18,2) byli Židé z Říma vypovězeni. Tím se situace zhoršila i pro křesťany. Když pak do-

šlo v Římě v r. 64 k požáru, římská vláda obvinila z jeho založení křesťany. Židovské národní ambice také vedly ke vzpourám v Palestině a vyústily v sebevražedné válce v letech 66—70, která vyvrcholila zničením Jeruzaléma v r. 70.

Z Malty do Říma

1. Které zprávy z 28. kapitoly potvrzují, že křesťanství se rychle šířilo? Sk 28,14—15

Bez možností moderní dopravy a bez sdělovacích prostředků byli křesťané již za třicet let po smrti Ježíšově v Puteoli, v Neapoli a v Římě. Mnozí z nich nikdy Pavla neviděli. Znali jej jen z listu, který jim Pavel poslal z Korintu — z listu Římanům.

2. Co nám může být povzbuzením ve chvílích smutku, když už ztrácíme odvahu? Sk 28,15

Pavlův život byl plný zkoušek, utrpení a zklamání. Setkal se však s plody toho, co zasel. Sami sebe připravujeme o požehnání, když nemáme bratry a sestry, které jsme přivedli na cestu ke Kristu.

3. Proč nebyl Pavel hned po svém příjezdu uvězněn? Sk 28,16

Své vězně odevzdal četař Julius veliteli císařské stráže. Dobrá zpráva, kterou podal o Pavlovi, a dopis od Festa způsobily, že jej přijal laskavě. Pavel žil v domě, který si sám pronajal. Bylo mu dovoleno, aby přijal své přátele. Věděl, že ho čekají pouta a utrpení. Věděl však, že Pán skrze něho vysvobozuje duše z mnohem horších pout.

Pavlova obrana před Židy v Římě

4. Proč k sobě hned po svém příjezdu svolal Pavel Židy? Sk 28,17

Pavel věděl, že jim musí říct o sobě a o své práci dříve, než dostanou zprávy od jeho odpůrců v Jeruzalémě. Židé se v předchozích letech mohli vrátit do Říma, takže jich tam opět bylo mnoho. Pavel současně využil tuto situaci k předání poselství evangelia.

5. Co měl na mysli apoštol, když mluvil „o tom, v co Izrael doufá“? Sk 28,20

Pavel společně s Židy očekával Mesiáše. Věřil, že tato naděje se naplnila v Ježíši Kristu. Jeho výhled do budoucna byl tedy upřen na druhý Kristův příchod.

6. Co bylo vlastním středem Kristova poselství? Sk 28,23; Luk 24,27.44

Pavel vše dokládal argumenty ze Starého zákona. Představil, jak Mojžíš ukazoval na Krista a jak všichni proroci o něm svědčili jako o velkém Božím léku proti hříchu. Všechny pravdy předkládal jednoduše a upřímně. Učil, že náboženství je praktické, že se v něm realizuje Boží moc. Jen osobní zážitek Boží moci dokáže způsobit proměnu srdce. Spojení s Kristem, které Pavel udržoval, bylo těsnější a trvalejší než jakýkoliv lidský svazek.

7. Za jakých okolností byly vysloveny myšlenky ve verších Sk 28.26—27; Iz 6,9—10; Mat 13.14—15

Všechna tři místa ukazují, jak Židé následovali své předky v jejich nevěře. „Víra“ předků, ke které se tolik hlásili, odvedla Židy od Krista. Tato „víra“ byla ve skutečnosti nedůvěrou v Boha.

Zvěstování Božího království

8. Co čteme o šíření radostné zvěsti a o rozšíření svědectví v Římě? Fil 1.12—20; 4.22

Židé v Jeruzalémě předložili svou žalobu císaři až po mnoha měsících. Nechtěli riskovat nebezpečí porážky. Lysias, Felix, Festus i Agrippa prohlásili, že věří v Pavlovu nevinu. Pán Bůh tímto odkladem vytvořil podmínky ke zvěstování evangelia. (SA. 296)

9. Proč mají „dětí Izraele“ těžší cestu ke Kristu? Sk 28.26—28

Verše z Izaiáše mluví o dětech věřících rodičů, které „stále poslouchají“ a „ustavičně hledí“ na to nejlepší, co jejich rodiče poznali. Nevidí tak zřetelně rozdíl mezi tím, co nabízí svět, a tím, co dává víra. Zvláště dnešní mladé generaci hrozí nebezpečí, že převzou dědictví víry svých rodičů, aniž by ji prožili ve svém srdci.

10. Co víme o čtvrté misijní cestě apoštola Pavla? Fil 2.24; Filemon 22

Pavel byl císařským soudem osvobozen, přestože císař Nero se nikdy nezajímal o spravedlnost. Pavel nejprve navštívil Efez v Malé Asii a pak Filipis v Makedonii. Zřejmě pak navštívil město Kolossis, které bylo nedaleko Efezu (1 Tim 1.3). Zmiňuje se také, že byl v Troadě (2 Tim 4.13), v Korintu a v Milétu v Ma-

lé Asii (v. 20). Někteří badatelé vyvozují z 13. verše, že Pavel opouštěl město Troadu ve velkém spěchu a pravděpodobně tam byl uvězněn.

List Titovi datovaný do r. 65 ukazuje, že Pavel byl na Krétě (Tit 1,5) a chtěl jet do řecké Neapole (3,12); plánoval také cestu do Španělska (Řím 15,24.28).

Druhé uvěznění a smrt

11. Z čeho a proč byl Pavel obviněn? Skut 26,19—21; 25,7

Pavel byl obviněn z vedení sekty, která založila požár Říma. Zřejmě pocházelo i toto jako i ostatní obvinění od Židů, kteří věděli, že je nevinný. Byli si však jisti, že tato pomluva zabere. (SA, 47. kapitola)

12. Jaký byl další osud apoštola Pavla? 2 Tim 1,16—17

Pavel sdílel osud svého Pána i v posledních chvílích svého života. Ve 2 Tim 1,16 se dočítáme, co pro Pavla v této chvíli znamenalo povzbuzení. Touhu po lásce a účasti vštěpuje do srdce sám Bůh. Kristus toužil ve chvíli svého duševního zápasu v Getsemane po účasti svých učedníků. Pavel, i když zdánlivě odolný vůči utrpení a nesnázím, toužil po účasti a společenství svých přátel (SA, 322).

Tradice vyvozovaná z listu Klementa Římského z roku 95 říká, že Pavel byl sťat. Nový zákon však o smrti největšího prvokřesťanského zvěstovatele evangelia nic neříká. Naznačuje tím, že Pavlův osud ustupuje do pozadí za obsahem zvěsti, kterou hlásal. Zde vidíme rozdíl mezi ním a Ježíšem Kristem, jehož smrt a vzkříšení mají podle novozákonního svědectví jedinečný význam.

Souhrn a naučení

Dnes více než kdy dříve potřebuje církve pracovníky, kteří by se právě tak jako Pavel s nadšením oddali užitečné práci a měli živé zkušenosti s Bohem.

Prostuduj 2. list Timoteovi a poté kapitulu „Pavlův poslední list“ v knize Skutkové apoštolů od EGW.

Poslední dny apoštola Pavla názorně ukazují odvalu, sílu a naději toho, kdo se plně odevzdá Bohu a práci na jeho díle. Pavel měl jistě veliké schopnosti a nadání, ale kdyby nebyl mužem víry a modliteb, nevěděli bychom o něm dnes už nic.

Máš také jistotu, že jsi až dosud bojoval dobrý boj víry, a že tě čeká koruna spravedlnosti? Co můžeš udělat, abys povzbuzoval osamělé a trpící stejně jako povzbuzoval Onezifor Pavla?

13. úkol — 30. září 1989

HLEDEJME ZTRACENÉ

Základní verš: Marek 16,15

V Ježíši Kristu vstoupil Bůh do dějin lidstva, aby dovršil svůj plán záchrany. Starý i Nový zákon se společně zabývají dějinami spásy. V Lukášově evangeliu i ve Skutcích nacházíme mnoho charakteristických zásad, kterými se řídili první křesťané. Budeme-li žít čestně, přijmeme-li odpovědnost za zvěstování evangelia lidem kolem nás, dáme-li svůj život Kristu, vytvoříme ty nejlepší podmínky pro působení Ducha svatého. Účast na společné bohoslužbě a společné vyznání víry v Ježíše Krista bylo základem křesťanského života. Modlitba pomáhá v každé zkoušce. Umožňuje přijmout Boží pomoc. Spojuje věřící navzájem i s Bohem.

Duch svatý povede každého, kdo se ochotně a radostně podřídí Božím plánům. Ježíš Kristus položil základy křesťanské etiky, která vychází z plnějšího chápání záměrů zákona a vztahů lásky. Zásada „miluj i své nepřátele“ určuje vztahy k ostatním.

Vydávání svědectví není jen nějakou „povinností“, nýbrž vyjadřuje naši víru v Boží spasení v Ježíši Kristu.

Boží spasení

1. O čem svědčilo Ježíšovo narození a celý jeho život?

Luk 1, 68—69; 7,16

2. Jak můžeme poznat, že Bůh je dnes se svým lidem?

Skut 13,4; Luk 3,22

Kdo činí pokání a obrací se k Bohu, obdrží ujištění, že Bůh s ním počítá ve svých plánech. Pouze Kristus může vysvobodit člověka z prokletí hříchu a přivést jej do souladu s nebem. Skrze pokání a víru v Krista se můžeme opět stát Božími syny.

3. Uvědomujeme si svoji vlastní zodpovědnost za současnou generaci? Sk 17,30; Luk 19,16—19

Ježíš hovořil v podobenství o hřivnách, o svém nanebevzetí i návratu na zem. Zdůraznil také naše pověření a odpovědnost za Boží dílo. Odešel do „vzdálené země“ a nabádá nás, abychom byli věrni, dokud se nevrátí.

Ježíšova úloha v Božím plánu

4. Co má ještě Ježíš Kristus naplnit a uskutečnit? Luk 19,12,15; Sk 3,20—21

Kristus vstoupil do historie lidstva. Skutečnost jeho prvního příchodu nemůže nikdo změnit. V jeho jménu mohou lidé získat spasení. Spasitel nás ujistil, že Bůh naplní svá zaslíbení a při druhém příchodu Pána Ježíše dá království svému očištěnému lidu. (Sk 3,19—23)

5. Může být skutečně spasen každý člověk? Luk 14,21—23

Spasitel přišel na svět pro celé lidstvo. I Jan Křtitel ukazoval, že spasení nabízí Bůh každému (Luk 3,6). Ježíš se obracel ke všem, i k těm nejobozejším. Přijímal děti, chudé, publikány i ty, kteří byli vypovězeni ze společnosti. Ve Skutcích také čteme, že i mezi vysoce postavenými lidmi, knězi a vládci, byli lidé, kteří poznali moc evangelia.

6. Co omezuje Boží moc ke spasení člověka? Luk 18,8;

7. Jak Lukáš zdůraznil, že Kristova oběť na kříži je zdrojem spasení pro každého? Luk 22,37; Sk 17,3

Petr prohlásil, že Ježíš, který byl ukřižován, vládne nyní jako Pán a Kristus. Z kříže proudí dodnes životodárná moc. Pavel kázal o tom, že Kristův kříž nám přinesl odpuštění hříchů a ospravedlnění; jeho krev nás vykoupila a trpící Kristus se stane světlem i pohanům. Kristova výkupná oběť stojí v centru Lukášovy pozornosti.

Život zasvěcený Boží službě

8. Kterí lidé jsou nejvíce vděční za spasení a ochotu ke službě? Luk 18,10—14

9. Jak se projevuje věrnost Bohu v každodenním životě? Luk 10,33—34; Sk 20,33—35

Svět je plný utrpení, které způsobil hřích. Jako křesťané máme být vždy připraveni pomoci. Nejvyšší pří-

kaz lásky „milujte své nepřátele,“ dokážeme naplnit pouze ve víře v Krista. Taková láska se stává životním principem. Boží veškeré bariéry mezi věřícími i nevěřícími. Této lásce nemůže nic na světě vzdorovat.

10. Jak nám pomáhá modlitba, abychom byli schopni pomáhat jiným? Luk 22,31—32; Sk 12,4—5

Modlitbou získáváme přístup k nevyčerpatelnému zdroji síly, moudrosti a inspirace k dobrému. Když z něho čerpáme, jsme schopni pomáhat všude tam, kde je to třeba. Náš život se má podobat toku klidné řeky, která zavlažuje celé své okolí, abychom jako Ježíš svými přímluvnými modlitbami, věrnou službou a slovy naděje obohacovali druhé.

11. Jak si Bůh představuje věřící a církev, která má splnit jeho poslání? Sk 9,31

Lukáš mluví jasně a přesně. Náš život se má řídit podle zásad vytyčených Božím slovem. Máme být štedří, milosrdní, důslední, ale umět bližnímu odpustit.

12. Čerpala novozákonní církev podněty pro svůj život ve Starém zákoně? Jaký má mít k němu vztah církev poslední doby? Luk 24,22.44; Sk 26,22—23

Oba Lukášovy spisy mají své kořeny hluboce zapuštěny ve starozákonní zvěsti. Velcí kazatelé knihy Skutků ukazovali na vyplněná proroctví o Mesiáši. Apoštolská církev se obracela do Starého zákona pro rady a na jeho stránkách hledala vedení. Dnešní církev musí přijímat zvěst celého Písma, jen tak může věrně splnit svěřený úkol.

Svědectví pro svět

13. Jak nám Bůh pomáhá, abychom mohli předávat poselství evangelia? Luk 10,17—20; Zj 12,9—12

Satan neustále způsobuje mnoho utrpení na světě. Bůh však omezuje jeho aktivitu v čase i v rozsahu.

14. Z čeho vyplývá naše odpovědnost svědčit světu? Sk 2,32—33; Luk 22,29

Nic si náš Spasitel nepřeje víc, než abychom byli služebníky, kteří představují světu jeho povahu. Pro svět není nic důležitějšího než projevy Spasitelovy lásky. Celé nebe čeká na muže a ženy, skrze něž by Bůh mohl zjevovat sílu křesťanství. Bůh zmocnil svou církev, aby konala zvláštní dílo (SA, 392).

15. S jakou modlitbou a nadějí můžeme jít do světa a ukazovat cestu ke spáse? Sk 28,26—27

Modleme se, aby se naši blízcí nebránili vyslechnout naše svědectví, aby nezavírali oči před zjevnými pravdami a aby Duch svatý obměkčil jejich srdce a pochopili krásu a plnost evangelia.

Poslední slova vždy zanechávají nejsilnější dojem. Lukáš nám v 31. verši silně zdůrazňuje potřebu kázat a vyučovat o našem Spasiteli a Božím království. Víme, že spasení je v Ježíši Kristu. Lukáš k tomu přidává ujištění, že Bůh podpoří naši snahu při předávání svědectví. Když jsme přijali nabídku spasení, jsme svědky Ježíše Krista před světem; ničím jiným nemůžeme odpovědět na Boží lásku.

Souhrn a naučení

Skutečně věřící člověk nezanevřel na svět kolem sebe. Hledá každou příležitost, kdy může svědčit o vzkříšeném Pánu. Kristova církev má dnes povinnost dokončit dílo, které bylo započato církví apoštolskou. Duch svatý nás povede a vybaví nás svojí mocí.

Odpovězme si na závěr čtvrtletí na otázky:

Co mám dělat, abych byl spasen?

Co pro mě znamená Ježíš?

Co v mém životě způsobilo přijetí Ježíše Krista jako osobního Spasitele?

Jak ovlivnilo studium knihy Skutků moji vlastní evangelizační práci?

Jak příští týden uvedu do života to, co jsem se dozvěděl?